

Guide pratique pour l'indemnisation des victimes de l'invasion russe en Ukraine

Par Nicolas Ligneul
Avocat à la Cour d'appel de Paris
Conseil à la Cour pénale internationale (La Haye, NL)
Admis à représenter les victimes devant
la Cour pénale Internationale

УДК 347.5+341.384 (075.8)

L 55

Translation and compilation by DAVID PIGUET,
Перекладач та укладач українською НАТАЛІЯ ЯЦКІВ.

Автор - Nicolas Ligneul.

L 55 Guide pratique pour l'indemnisation des victimes de l'invasion russe en Ukraine. Practical guide for compensation for victims of the Russian invasion of Ukraine. Практичний посібник з компенсації постраждалим від російського вторгнення в Україну. Посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2024. 304 с.

ISBN 978-617-7926-65-7

**УДК 347.5+341.384
(075.8)**

Ce manuel pratique est destiné à faciliter l'indemnisation des victimes ukrainiennes de l'invasion russe en Ukraine. C'est un instrument pratique. Il a été conçu à partir des difficultés rencontrées sur le terrain et permettra à toutes les victimes de saisir les autorités ukrainiennes et le Conseil de l'Europe.

Il a été publié grâce au soutien de nombreux amis de l'Ukraine. Son objectif est de permettre à toutes les victimes d'obtenir réparation pour tous les dommages causés par l'invasion russe en Ukraine.

L'auteur est Nicolas Ligneul, avocat à la Cour d'Appel de Paris, admis à plaider et à représenter les victimes à la Cour pénale Internationale (la Haye). Il est aussi maître de conférences (habilité à diriger les recherches) à l'Université Paris Est-Créteil (France). La traduction en anglais a été assurée par M. David Piguet, ancien officier français, ancien fonctionnaire international en Ukraine, actuellement volontaire international en Ukraine.

La traduction en ukrainien a été assurée par Mme le Professeur Nataliia Yatskiv, doyen de la Faculté de langues de l'Université nationale Prékarpatsky Vasyl Stefanyk (Ivano-Frankivsk).

This handbook is intended to facilitate compensation for Ukrainian victims of the Russian invasion of Ukraine. It is a practical instrument. It has been drafted to resolve the difficulties encountered on the ground and will allow all victims to refer the matter to the Ukrainian authorities and the Council of Europe.

It was published with the support of many friends of Ukraine. Its objective is to enable all victims to obtain compensation for every damage caused by Russian full-scale invasion in Ukraine.

The author is Nicolas Ligneul, an attorney at law (Paris Bar), Counsel at the international Criminal Court (ICC - The Hague), admitted to plead and represent victims at the International Criminal Court. He is also an associate professor (PhD - authorized to supervise research) at the University of Paris Est-Créteil (France).

The translation into English was provided by Mr. David Piguet, a former French officer, former international civil servant in Ukraine, currently an international volunteer in Ukraine.

The translation into Ukrainian was provided by Professor Nataliia Yatskiv, Dean of the Faculty of Languages of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk).

Цей посібник покликаний полегшити компенсацію українським жертвам російського вторгнення в Україну. Це практичний інструмент, розроблений для вирішення труднощів, з якими зіткнулися на місцях, і він дозволить усім жертвам передати справу до української влади та Ради Європи.

Посібник вийшов за підтримки багатьох друзів України. Його мета – дати можливість усім постраждалим отримати компенсацію за кожну шкоду, завдану повномасштабним вторгненням Росії в Україну.

Автор – Ніколя Ліньоль, адвокат (Паризька колегія адвокатів), радник Міжнародного кримінального суду (МКС – Гаага), уповноважений представляти інтереси потерпілих. Він також є професором (керівником наукових досліджень) в Університеті Париж-Ест-Кретей (Франція).

Переклад англійською мовою надав пан Девід Піге, колишній французький офіцер, колишній міжнародний державний службовець в Україні, а нині міжнародний волонтер в Україні.

Переклад українською мовою забезпечила декан факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Наталія Яцків (м. Івано-Франківськ).

ISBN 978-617-7926-65-7

© Nicolas Ligneul, 2024.

Avant-propos de la première édition¹

¹ L'auteur tient à remercier chaleureusement le Doyen Nataliia Yatskiv et le Commandant David Piguet pour leurs traductions ainsi que les membres du cabinet Ligneul pour leur soutien.

Dans le cadre de sa mission de défense des populations victimes de l'invasion russe en Ukraine, le Cabinet Ligneul, en collaboration avec l'association F.U.V.I., a développé ce guide pratique pour assister les victimes et les délégués aux victimes dans leur mission de soutien.

Ce guide a été conçu comme un outil pratique visant à défendre les victimes de dommages matériels ou de crimes de guerre et de crimes contre l'humanité. Il s'utilise donc comme un manuel pratique. Si une personne est victime de dommages à l'occasion de l'invasion à grande échelle, le guide s'adresse à elle ou à ceux qui l'assisteront pour obtenir une indemnisation. Il rassemble les principales informations relatives à l'indemnisation des victimes dans le cadre de l'indemnisation ukrainienne ou de celle du Conseil de l'Europe.

Si la victime a subi des dommages matériels liés à la guerre, elle est invitée à se reporter à la première partie du guide. Si elle a été blessée ou si l'un de ses proches a été blessé ou tué, elle doit se référer à la deuxième partie du guide.

Ce guide a été volontairement rédigé en français, anglais et ukrainien pour être utile au plus grand nombre. Nous sommes conscients qu'il s'agit d'une première édition qui s'enrichira des retours d'expérience de tous, des remarques et de l'évolution du système d'indemnisation des victimes. L'indemnisation des victimes est une condition essentielle pour préserver la dignité de ceux qui ont souffert et qui continuent de souffrir de cette invasion à grande échelle de l'Ukraine. Il ne peut y avoir de paix digne de ce nom sans une juste indemnisation des victimes.

Nous espérons y contribuer à notre manière avec ce guide

Nicolas Ligneul
Avocat à la Cour d'appel de Paris
Conseil à la Cour pénale internationale (La Haye, NL)
Admis à représenter les victimes devant la Cour pénale Internationale

Sommaire :

French version :

Présentation générale :	8
Première partie : Dommages aux biens	10
I- L'indemnisation des dommages de guerre causés aux biens.....	11
A) Le Programme « eRecovery »	11
a) La victime est-elle concernée ?	12
b) Comment déposer la demande ?	12
c) Quelles sont les formes d'indemnisation que la victime peut recevoir ?	14
B) Le Registre de réparations des dommages en Ukraine.	16
a) La victime est-elle concernée ?	16
b) Comment déposer la demande ?	17
c) Que se passe-t-il après l'examen de la demande de la victime ? ..	18
II- L'indemnisation des crimes de guerre causés aux biens	19
A) La victime est-elle une personne protégée par les Conventions de Genève de 1949 ?	19
B) Quels sont les crimes de guerre causés aux biens ?	20
C) Que faire si la victime a subi un ou des crimes de guerre causés à ses biens ?	22
Deuxième partie : Dommage aux personnes.	24
L'indemnisation des dommages de crimes de guerre et de crimes contre l'humanité.	25
A) La victime est-elle une personne protégée par les Conventions de Genève de 1949 ?	26
B) Quels sont les crimes de guerre causés aux personnes ?	27
C) Quels sont les crimes contre l'humanité causant des dommages aux personnes (protégées ou non) ?	35
D) Que faire si la victime a subi un crime de guerre touchant à sa personne ou un crime contre l'humanité ?	40

English Version:

Overview	43
Part One: Property Damage	45
I– Compensation for war damage caused to property.	46
A) The “eRecovery” program.....	46
a) Is the victim concerned? :	47
b) How to submit the application?	47
c) What forms of compensation can the victim receive?	48
B) The Register of Reparations for Damage in Ukraine.....	51
a) Is the victim concerned?.....	51
b) How to submit the application?	52
c) What happens after the victim's application has been examined?	52
II- Compensation for war crimes caused to property:	54
A) Is the victim a person protected by the Geneva Conventions of 1949?	54
B) What are the war crimes against property?	55
C) What to do if the victim has suffered one or more war crimes against his or her property?	58
Part Two: Harm to Persons	59
Compensation for damages for war crimes and crimes against humanity.....	60
A) Is the victim a person protected by the Geneva Conventions of 1949?	61
B) What are the war crimes committed against individuals?	61
C) What are the crimes against humanity causing harm to persons (protected or not)?	69
D) What should be done if the victim has suffered a war crime against his or her person or a crime against humanity?	73

Ukrainian Version:

Огляд.....	76
Частина перша: Пошкодження майна.....	78
I– Відшкодування збитків, завданих майну війною.	79
А) Програма «Відновлення»	79
а) Що повинен знати потерпілий?	80
б) Як подати заяву?	80
с) Які форми компенсації може отримати потерпілий?	82
б) Реєстр відшкодування збитків для України.....	85
а) Що повинен знати потерпілий?	85
б) Як подати заяву?	86
в) Що відбувається після розгляду заяви потерпілого?	87
II- Відшкодування збитків за воєнні злочини, заподіяні майну:	88
А) Чи є потерпілий особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року?.....	89
Б) У чому полягають воєнні злочини проти власності?	89
С) Що робити, якщо потерпілий постраждав від одного чи кількох воєнних злочинів проти свого майна?	92
Частина друга: Шкода для людей.....	93
Відшкодування збитків за воєнні злочини та злочини проти людяності.....	94
А) Чи є потерпілий особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року?.....	95
Б) Які воєнні злочини завдають шкоди людям?	95
С) Що є злочинами проти людяності, які завдають шкоди особам (захищеним чи ні)?	104
Г) Що робити, якщо потерпілий став жертвою воєнного злочину або злочину проти людяності?	108
Annexe, Annex, Додатки	110

Présentation générale :

Ce guide s'adresse aux victimes ukrainiennes ayant subi des dommages du fait de l'invasion russe à grande échelle du 24 février 2022. Il a été construit de manière pratique à partir des principaux instruments ukrainiens, européens et internationaux permettant d'indemniser les victimes.

Le 14 novembre 2022, l'Assemblée générale des Nations Unies a adopté une résolution intitulée "Agression contre l'Ukraine et les recours et réparations". Elle recommande la création d'un registre international des dommages pour recenser les préjudices résultant des actes internationalement illicites commis par la Fédération de Russie, afin de faciliter la collecte de preuves (cf. Annexe, N°1).

En février 2023, le gouvernement ukrainien a mis en place un programme électronique de recensement des dommages matériels, ainsi que pour indemniser les dommages causés aux biens (programme eRecovery). Il a été ouvert aux demandes en juillet 2023.

Le 2 avril 2024, le Conseil de l'Europe a décidé de mettre en place une plateforme de coopération intergouvernementale, possédant la personnalité juridique et jouissant ainsi de la capacité juridique : le Registre des dommages pour l'Ukraine. Ce registre ne vise pas à indemniser les victimes, mais à enregistrer les demandes en vue d'une compensation par un mécanisme international futur qui n'a pas encore été établi à ce jour (cf. Annexe, N°2).

Sur le plan pratique, le processus d'indemnisation se fait en 3 étapes :

- Premièrement, la victime ou le délégué aux victimes doit déposer une demande auprès du programme d'indemnisation électronique du gouvernement ukrainien (eRecovery Program).
- Deuxièmement, la victime ou le délégué aux victimes doit inscrire son dommage dans le Registre des dommages pour l'Ukraine du Conseil de l'Europe.
- Troisièmement, si elle est victime de crimes de guerre ou de crimes contre l'humanité, la victime ou le délégué aux victimes doit se rapprocher des organisations non gouvernementales pour déposer une requête auprès d'un délégué aux victimes pour que cette plainte soit transmise à la Cour pénale Internationale par l'intermédiaire du Cabinet Ligneul pour les demandes portant sur des dommages causés

par les crimes de guerre et les crimes contre l'humanité et solliciter, le cas échéant, le Fonds au profit des victimes auprès de la Cour pénale internationale.

Pour être utilisable facilement, ce guide a été divisé en 2 parties : la première partie traite des dommages aux biens et la seconde traite des dommages aux personnes :

- Les dommages aux biens sont constitués de toute détérioration, destruction ou perte d'un bien matériel appartenant à la victime.
- Les dommages aux personnes sont constitués des atteintes corporelles (physiques ou morales) à la victime ou à l'un de ses proches.
 - Un fait peut à la fois causer des dommages aux biens et aux personnes. Dans ce cas, il est préconisé de suivre chacune des procédures selon la nature du dommage pour le même fait.

Une veille juridique est opérée par le Cabinet Ligneul afin d'actualiser le guide dès que de nouvelles options d'indemnisations sont mises en place.

Première partie : Dommages aux biens

I– L'indemnisation des dommages de guerre causés aux biens
--

Dans cette partie :

- Définition de dommage de guerre.
- Présentation des méthodes d'indemnisations des dommages de guerre causés aux biens.
- Le Programme Erecover : A)
- Le Registre des dommages pour l'Ukraine : B)

Qu'est-ce qu'un dommage de guerre ?

Un dommage de guerre est un préjudice matériel, moral ou physique subi du fait d'une guerre et causé par un État ou par ses troupes armées. En principe, un dommage de guerre peut donner lieu à une réparation, par exemple : la destruction d'une maison située en zone de combat qui a été touchée par une frappe ne visant pas particulièrement cette maison.

Comment peut-on se faire indemniser des dommages de guerres causés aux biens ?

Il est possible de se faire indemniser de ces dommages de deux façons :

- En utilisant d'abord le mécanisme du gouvernement ukrainien qui est un programme de réparation électronique (eRecovery program) : (A)
- Puis en utilisant le Registre pour la réparation des dommages en Ukraine (RD4U), un fonds d'indemnisation mis en place dans le cadre du Conseil de l'Europe : (B).

A) Le Programme « eRecovery »

Comment savoir si la victime peut faire une demande d'indemnisation ?

- ✓ Vérifier les critères d'éligibilité (a)
- ✓ Si la victime est éligible : suivre la procédure de dépôt de la demande (b). Si la victimes n'est pas éligible à ce programme: se rendre dans la partie : Registre des dommages en Ukraine (II).

- ✓ Les formes d'indemnisation (c):
 - Si le bien a été détruit : obtention d'un certificat pour l'achat d'un bien ou d'un paiement en espèce si le certificat d'achat ne convient pas à la victime.
 - Si le bien a été endommagé : paiement pour la restauration (réparer pour remettre en état d'origine) du bien.

a) La victime est-elle concernée ?

La victime doit remplir ces conditions d'éligibilité :

- **Conditions générales :**
 1. Le bien immobilier doit avoir été détruit ou endommagé en raison des hostilités à partir du 24 février 2022.
 2. La victime doit être propriétaire du bien et être enregistrée dans le registre national des droits de propriété sur les biens immobiliers pour le bien en cause.
 3. Le bien doit se situer dans des territoires inoccupés et où il n'y a pas d'hostilités actives.
- **Conditions personnelles tenant à la victime :**
 4. Être une personne physique de nationalité ukrainienne.
 5. Être le propriétaire du bien ou être l'héritier du propriétaire du bien.
 6. Si la victime est incapable, sa capacité juridique est limitée ou elle est âgée de moins de 18 ans, la demande d'indemnisation peut être introduite par l'un de ses représentants légaux.
 7. Ne pas avoir été condamné par l'État ukrainien ni avoir un casier judiciaire pour des crimes contre l'humanité, cela s'applique également pour les héritiers.

Si la victime remplit les conditions générales et personnelles, voici la suite de la procédure.

b) Comment déposer la demande ?

- Cas n°1 : Sous format électronique : la victime doit se munir d'un téléphone portable relié à une connexion internet.

- Cas n°2 : Sous format papier : la victime doit se présenter dans un centre de prestation de services administratifs, à l'organisme de protection sociale de la population ou à un notaire.

- Cas n°1 : Sous format électronique – télécharger l'application mobile « Diia » sur les plateformes de téléchargements Mobile : App Store, Play Store ou App Gallery.

- 1- Se connecter à l'application avec les coordonnées utilisées auprès de la Banque nationale d'Ukraine ; de la banque ou en scannant la pièce d'identité de la victime.
- 2- Se rendre sur l'onglet « Services » → eRecovery programme → « Signaler des biens détruits ou endommagés »
- 3- Déposer une demande :
 - a. Soumettre un rapport sur le bien détruit ou endommagé.
 - b. Faire une demande d'indemnisation soit pour les biens détruits (certificat d'achat ou paiement en espèce) soit pour les biens endommagés qui peuvent être restaurés (paiement).
 - c. Puis valider.
- 4- Réception d'une notification dans l'application Diia concernant l'enregistrement de la demande et le début de son examen.
- 5- Attendre qu'une commission spéciale contacte la victime pour organiser une inspection du bien détruit ou endommagé dans un délai de 30 jours.
- 6- Attendre une notification de Diia quant à la décision de la commission, la réponse peut prendre jusqu'à 30 jours.
 - } Dans le cas où la victime n'a reçu aucune réponse au bout de 30 jours, il faut se rapprocher d'un avocat ou d'un délégué aux victimes.

- Cas n°2 : Sous format papier – en se présentant au Centre de prestation de services administratifs, à l'organisme de protection sociale de la population ou à un notaire
 1. Se munir d'un titre de propriété et de documents d'identité.
 2. Se munir de documents attestant de l'état du bien avant et après les dommages.

3. La demande sera alors créée par l'un des interlocuteurs mentionnés ci-dessus sur l'application Diia, le numéro d'enregistrement de la demande ainsi que la copie de celle-ci seront remis à la victime.

} Dans le cas où la victime n'a reçu aucune réponse au bout de 30 jours, il faut se rapprocher d'un avocat.

Une fois que la demande a été enregistrée et validée, dans le cas où toutes les conditions de recevabilité sont réunies, voici les étapes à suivre pour recevoir l'un des moyens d'indemnisation prévus par le programme :

c) Quelles sont les formes d'indemnisation que la victime peut recevoir ?

❖ Cas n°1 : Le bien est détruit :

Première option : la victime a choisi d'obtenir un certificat pour acheter un nouveau bien

1. Lorsque le certificat est disponible : une notification d'information sera envoyée par l'application Diia.
2. Pour récupérer le certificat d'achat : aller sur Diia → Rubrique: eRecovery)Services → eRecovery Programme → Certificat de logement.
✓ Choisir de récupérer le certificat sur Diia (sur l'onglet « Registre des biens endommagés et détruit ») ou de le recevoir par email.
3. Soumettre une demande sur Diia pour réserver des fonds destinés à l'achat d'un bien neuf, d'occasion ou en cours de construction (maison, appartement ou chambre privée) : Rubrique : Services → eRecovery programme → Certificat de logement.
4. Attendre la confirmation de la réservation. Le certificat d'achat est valide pendant 5 ans à compter de sa réception.
5. Conclure un accord d'achat avec un notaire. Les fonds réservés seront alors crédités sur le compte du vendeur de la propriété.

Seconde option : la victime a choisi de renoncer à un certificat et souhaite un paiement en espèces pour la construction d'un bien :

Actuellement, le programme eRecovery ne traite pas encore ces demandes, il ouvrira ultérieurement dans la Rubrique Services → eRecovery programme → Paiement pour la construction.

❖ Cas n°2 : Le bien est endommagé :

- 1- Inscription du bien endommagé dans le registre des biens endommagés et détruits.
- 2- Ouvrir un compte courant avec un mode d'utilisation spécial pour créditer l'indemnisation dans l'une des banques partenaires, avec laquelle le ministère de la Transformation numérique pour obtenir une carte de paiement conçu spécifiquement pour la restauration. (cf annexe N°3)
- 3- Aller sur l'application Diia → Rubrique Services → eRecovery programme → Demande de paiement.
- 4- La réception de l'indemnisation est soumise à des conditions :

Montant maximum :

- Pour les propriétaires d'appartements : 350 000 hryvnia (8 245€).
- Pour les propriétaires de maisons : 500 000 hryvnia (11 780€).

Paiement de l'indemnisation :

- Jusqu'à 200 000 hryvnia (4 712€) : paiement en une seule fois.
- Au-delà de 200 000 hryvnia (4 712€) : paiement en 2 fois : le premier versement à l'ouverture du compte et le second versement arrivera dès réception du rapport des avancées de la restauration et des matériaux achetés (à envoyer via l'application Diia).

Utilisation de l'indemnisation :

- Achat de matériaux de construction dans une liste proposée par le gouvernement
- Recourir à des services de réparation figurant également dans une liste proposée par le gouvernement.

Disponibilité de l'indemnisation :

- Jusqu'à 200 000 hryvnia (4 712€) : 12 mois pour l'utiliser.

- Au-delà de 200 000 hryvnia (4 712€): 18 mois pour l'utiliser, mais le premier paiement doit être utilisé dans les 12 mois suivant sa réception.

Rapport sur l'indemnisation :

- Jusqu'à 200 000 hryvnia (4 712€) : faire un rapport sur l'application Diia lorsque au moins 90% du paiement de l'indemnisation a été utilisé.
- Au-delà de 200 000 hryvnia (4 712€) : faire un rapport sur l'application Diia après avoir dépensé 90% de chacun des deux paiements.

B) Le Registre de réparation des dommages en Ukraine.

✦ **Comment savoir si la victime peut faire une demande d'indemnisation ?**

- ✓ Vérifier les critères d'éligibilité (a).
- ✓ Si la victime est éligible : suivre la procédure de dépôt de la demande (b). Si la victime n'est pas éligible, contacter un délégué aux victimes dans une organisation non gouvernementale.
- ✓ L'indemnisation (c):
 - 1ère étape : enregistrement du dommage dans le Registre.
 - 2ème étape : indemnisation future par un mécanisme international de compensation.

a) La victime est-elle concernée ?

La victime doit remplir ces conditions :

- **Conditions générales :**
 1. Le dommage doit s'être produit le 24 février 2022 ou après.
 2. Le dommage doit avoir eu lieu sur le territoire de l'Ukraine, comprenant ses frontières telles que reconnues internationalement, ainsi que dans ses eaux territoriales.
 3. Le dommage doit être causé par les actes internationalement illécites de la Fédération de Russie en Ukraine ou contre l'Ukraine.
- **Conditions personnelles :**
 4. Être une personne physique.
 5. Être majeur et de nationalité ukrainienne.

6. Être personnellement (soi-même) la victime du dommage.

- **Conditions matérielles et géographiques :**

7. Être propriétaire du bien endommagé en ayant un acte de propriété.

8. Avoir fait appel au programme eRecovery et avoir obtenu un certificat d'achat ou un paiement de restauration (pour retrouver les certificats : se rendre sur la Rubrique Services → eRecovery programme → Registre des biens endommagés et détruits).

9. Le bien en cause doit se situer dans la zone recouverte par le programme eRecovery.(cf : A) a- Conditions générales).

10. La demande doit être effectuée en langue ukrainienne.

- **Catégories de dommages concernées :**

11. Le dommage concerne un bien immobilier (maison, appartement, commerces).

Si la victime remplit ces conditions, voici la suite de la procédure.

b) Comment déposer la demande ?

- 1- Se munir d'un téléphone portable relié à une connexion internet.
- 2- Télécharger l'application « **Diia** » sur les plateformes de téléchargement Mobile : App Store, Play Store ou App Gallery.
- 3- Se connecter à l'application avec les coordonnées utilisées auprès de la Banque nationale d'Ukraine ou de la banque de la victime ou en scannant la pièce d'identité.
- 4- Se rendre sur la Rubrique Services → Demande pour les dommages.
- 5- Remplir le formulaire pour la catégorie de dommages A3.1 sur les biens matériels, (Annexe n°7) avec les informations suivantes: adresse du domicile, la personne qui l'occupe, la cause de sa destruction. Il est également possible de renseigner la valeur de la maison ou le montant de sa restauration.
- 6- Vérifier les données saisies puis cliquer sur « Envoyer la demande ». Le suivi de celle-ci se fera l'application avec un numéro de demande et de demandeur.

✦ **Comment la demande est-elle traitée ?**

- Première étape : le secrétariat du Registre contrôlera les demandes d'enregistrement et leurs éligibilités basées sur les conditions de recevabilité. À la suite de ce premier filtrage, le secrétariat classera les demandes par groupes de demandes similaires.
- Seconde étape : la décision finale d'enregistrer une demande dans le registre, ou non, reviendra au Conseil du Registre.

c) Que se passe-t-il après l'examen de la demande de la victime ?

- ❖ Cas n°1 : Si la demande est enregistrée : La demande servira d'appui et de preuves pour un mécanisme international de compensation futur qui permettra une indemnisation aux personnes enregistrées sur le Registre.
- ❖ Cas n°2 : Si la demande n'est pas enregistrée :
 - Dans le cas où au moins un des critères ne serait pas rempli :**
 - La demande est rejetée avec un préjudice : la victime ne pourra pas refaire de demande.
 - La demande est rejetée sans préjudice : possibilité de retransmettre la demande avec des corrections apportées sur les preuves ou les informations.
 - Dans le cas où tous les critères seraient remplis :**
 - La demande est retournée au Secrétariat : l'objectif est de rajouter des informations, des preuves à la demande.

II- L'indemnisation des crimes de guerre causés aux biens

Dans cette partie :

- Définition de crimes de guerre.
- Liste des personnes protégées par les Conventions de Genève.
- Liste des actes constitutifs de crimes de guerre causés aux biens.
- La procédure devant la Cour pénale Internationale.

Qu'est-ce qu'un crime de guerre ?

Un crime de guerre est une violation du droit international en temps de conflit armé. Ces crimes peuvent être :

- a) Commis contre des personnes nécessitant une protection particulière ou non.
- b) Commis contre les pourvoyeurs d'une aide humanitaire ou les participants aux opérations de maintien de la paix.
- c) Commis contre les biens ou contre les titulaires de droits spécifiques.
- d) Utilisation de méthodes et de moyens de guerre interdits.

Ces crimes de guerre sont répréhensibles devant la Cour pénale Internationale en vertu du Statut de Rome, notamment son article 8, qui lui confère une compétence pénale à cet égard.

Comment se faire indemniser des crimes de guerre ayant causés des dommages aux biens ?

- 1) Vérifier le statut de la victime : s'il s'agit d'une personne protégée au titre des Conventions de Genève de 1949 ou non : A)
- 2) Vérifier si le dommage est causé par l'un des actes se rapportant au statut de la victime : B)
- 3) Saisir la Cour pénale internationale pour obtenir la réparation de ces dommages : dans le cas où la nature de l'acte causant le dommage correspond au statut de la victime : C).

A) La victime est-elle une personne protégée par les Conventions de Genève de 1949 ?

- ✓ La victime est un civil tombé au pouvoir de la Partie adverse.
- ✓ La victime est un membre d'un opérateur d'aide humanitaire ou sanitaire.
- ✓ La victime est un prisonnier de guerre.

- ✓ La victime est un blessé ou malade des forces armées en campagne ou en mer.

B) Quels sont les crimes de guerre causés aux biens ?

- ❖ Cas n°1 : Si la victime est une personne protégée par les Conventions de Genève :

Crimes de guerre	Éléments du crime
Destruction et appropriation de ses biens	L'auteur a détruit ou s'est approprié certains biens qui n'étaient pas justifiés par des nécessités militaires. Ces actions ont été exécutées sur une grande échelle de manière illicite et arbitraire, en sachant que ces biens bénéficiaient d'une protection particulière en vertu des Conventions de Genève de 1949.
Attaque contre des biens ou des personnes utilisant les signes distinctifs prévus par les Conventions de Genève	L'auteur a volontairement lancé une attaque contre des bâtiments, du matériel, des unités et des moyens de transport sanitaires, ainsi que contre le personnel utilisant les signes distinctifs prévus par les Conventions de Genève de 1949.
Attaques volontaires contre le personnels les installations, le matériel, les unités ou les véhicules employés dans le cadre d'une mission d'aide humanitaire ou de maintien de la paix conformément à la Charte des Nations Unies, pour autant qu'ils aient droit à la protection que le droit international	L'auteur a volontairement pris pour cibles ces biens en sachant que ces biens matériels disposaient d'une protection particulière.

des conflits armés garantit aux civils et aux biens de caractère civil	
---	--

❖ Cas n°2 : Si la victime n'est pas une personne protégée par les Conventions de Genève :

Crimes de guerre	Éléments du crime
Attaque contre des biens de caractère civil	L'auteur a volontairement attaqué des biens civils (maison, appartement, logement) sans objectifs militaires.
Attaque tout en sachant qu'elle causera incidemment des pertes en vies humaines dans la population civile, des blessures aux personnes civiles, des dommages aux biens de caractère civil ou des dommages étendus, durables et graves à l'environnement naturel qui seraient manifestement excessifs par rapport à l'ensemble de l'avantage militaire concret et direct attendu	L'auteur a lancé une attaque volontaire contre ces biens tout en sachant qu'elle causera incidemment des dommages matériels.
Attaque contre des localités non défendues	L'auteur a attaqué ou bombardé, par quelque moyen que ce soit, des villes, villages, habitations ou bâtiments qui ne sont pas défendus et qui ne sont pas des objectifs militaires.

Attaque contre des biens protégés	L'auteur a attaqué volontairement des bâtiments consacrés à la religion, à l'enseignement, à l'art, à la science ou à l'action caritative, des monuments historiques, des hôpitaux et des lieux où des malades ou des blessés sont rassemblés, à condition qu'ils ne soient pas des objectifs militaires.
Destruction ou saisie des biens de l'ennemi	L'auteur a détruit ou saisi certains biens qui étaient la propriété de l'ennemi et qui étaient protégés contre la destruction ou saisie par le droit international des conflits armés sauf dans les cas où ces destructions ou saisies seraient impérieusement commandées par les nécessités de la guerre.
Pillage d'une ville ou d'une localité, même prise d'assaut	L'auteur s'est approprié certains biens et avait l'intention de spolier le propriétaire des biens et de se les approprier à des fins privées ou personnelles. Cette appropriation s'est faite sans le consentement du propriétaire.

C) Que faire si la victime a subi un ou des crimes de guerre causés à ses biens ?

1ère étape : Remplir un dossier de plainte avec l'aide d'un délégué aux victimes près d'une organisation non gouvernementale. L'organisation F.U.V.I a notamment défini un réseau de délégués aux victimes dans toute l'Ukraine Son site internet est : fuvi.org.

2e étape : Transmission de la plainte à un avocat admi à représenter les victimes devant la Cour pénale Internationale par les délégués aux victimes.

3e étape : Traitement et envoi du dossier de la victime à la Cour pénale Internationale par le Cabinet d'avocats dans l'objectif de faire condamner les auteurs de ces actes et d'obtenir une réparation.

4e étape : Dépôt d'une demande d'indemnisation auprès du fonds d'indemnisation des victimes pour obtenir une indemnisation des dommages de crimes de guerre. A noter que cette indemnisation devra être spécifiquement motivé et sera soumise au régime juridique spécifique de la Cour pénale Internationale. Cette indemnisation pourra être cumulative des indemnisations obtenues par le programme eRecovery et le Registre des dommages pour l'Ukraine.

Deuxième partie : Dommage aux personnes.

L'indemnisation des dommages de crimes de guerre et de crimes contre l'humanité.

Dans cette partie :

- Définition des crimes de guerre et des crimes contre l'humanité.
- Liste des personnes protégées par les Conventions de Genève.
- Liste des actes constitutifs de crimes de guerre causés aux personnes et des crimes contre l'humanité.
- La procédure devant la Cour pénale Internationale.

✦ **Qu'est-ce qu'un crime de guerre ?** Un crime de guerre est une violation du droit international en temps de conflit armé. Ces crimes peuvent être :

- a) commis contre des personnes nécessitant une protection particulière ou non,
- b) commis contre les pourvoyeurs d'une aide humanitaire ou les participants aux opérations de maintien de la paix,
- c) commis contre les biens ou contre des titulaires des droits spécifiques,
- d) des méthodes et des moyens de guerre interdits.

Ces crimes de guerre sont répréhensibles devant la Cour pénale internationale par le Statut de Rome en son article 8 qui lui confère une compétence pénale à cet égard.

✦ **Qu'est-ce qu'un crime contre l'humanité ?** Le crime contre l'humanité est défini par l'article 7 du Statut de Rome comme étant une attaque généralisée ou systématique (de façon organisée, répétée et continue) lancée contre toute population civile et en connaissance de cette attaque par différentes méthodes. Ils sont donc également répréhensibles devant la Cour pénale Internationale.

✦ **Comment se faire indemniser des crimes de guerre ayant causés des dommages aux personnes et / ou des crimes contre l'humanité ?**

- 1) Vérifier le statut de la victime : s'il s'agit d'une personne protégée au titre des Conventions de Genève de 1949: A).
- 2) Vérifier si le dommage est causé par l'un des actes se rapportant au statut de la victime : B) et C).

- 3) Saisir la Cour pénale internationale pour obtenir réparation du dommage : dans le cas où la nature de l'acte causant le dommage correspond au statut de la victime : D).

A) La victime est-elle une personne protégée par les Conventions de Genève de 1949 ?

- ✓ La victime est un civil étant tombé au pouvoir de la Partie adverse.
- ✓ La victime est un membre d'un opérateur d'aide humanitaire ou sanitaire.
- ✓ La victime est un prisonnier de guerre.
- ✓ La victime est un blessé ou malade des forces armées en campagne ou en mer.

B) Quels sont les crimes de guerre causés aux personnes ?

❖ Cas n°1 : Si la victime est une personne protégée par les Conventions de Genève :

Crimes de guerre	Éléments du crime
Homicide intentionnel	L'auteur a tué une ou plusieurs personnes volontairement et en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Torture	L'auteur a infligé des douleurs ou des souffrances aiguës, physiques ou mentales pour obtenir des aveux, punir, intimider, contraindre, ou pour tout autre motif fondé sur une forme de discrimination, quelle qu'elle soit, volontairement et en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Traitements inhumains	L'auteur a infligé des douleurs ou des souffrances aiguës, physiques ou mentales, volontairement et en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Expériences biologiques	L'auteur a soumis une ou plusieurs personnes à une expérience biologique sans but thérapeutique ni pour des raisons médicales en leur portant atteinte la santé ou à l'intégrité, physique ou mentale volontairement et en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Fait de causer des grandes souffrances ou de porter gravement atteinte à l'intégrité physique ou à la santé	L'auteur a causé de grandes douleurs ou souffrances, physiques ou mentales volontairement ou a porté gravement atteinte à l'intégrité physique ou à la santé d'une ou de plusieurs personnes, en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.

Contrainte de servir dans les forces d'une puissance ennemie	L'auteur a contraint une ou plusieurs personnes par un acte ou sous la menace, à prendre part à des opérations militaires contre le pays ou les forces du pays dont ces personnes étaient ressortissantes en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Violation du droit à un procès équitable	L'auteur a dénié à une ou plusieurs personnes le droit d'être jugées régulièrement et impartialement en leur refusant des garanties judiciaires en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Déportation ou transfert illégal	L'auteur a déplacé une ou plusieurs personnes dans un autre État ou un autre lieu en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Détention illégale	L'auteur a détenu ou maintenu en détention une ou plusieurs personnes dans un lieu déterminé en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Prise d'otages	L'auteur s'est emparé, a détenu ou autrement des personnes en les menaçant de mort, de blessures ou de les maintenir dans ce lieu et avait pour objectif de contraindre un État, une organisation internationale ou autres d'agir ou de s'abstenir d'agir en subordonnant cette action à la sécurité des otages en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Mutilation des personnes d'une partie adverse tombée en son pouvoir	L'auteur a mutilé une ou plusieurs personnes tombées en son pouvoir en les défigurant de façon définitive, ou en les rendant invalides de façon permanente ou en procédant à l'ablation d'un organe ou d'appendices, en sachant que

	ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Expériences médicales ou scientifiques	L'auteur a soumis une ou plusieurs personnes à une expérience médicale ou scientifique, ces expériences ont causé la mort ou gravement mis en danger la santé ou l'intégrité physique ou mentales des personnes. Ces actes n'étaient pas motivés par un traitement médical, dentaire ou hospitalier, ni effectuées dans l'intérêt de ces personnes, et qui entraînent la mort de celles-ci ou mettent sérieusement en danger leur santé, et en sachant que ces personnes étaient protégées par les Conventions de Genève.
Utilisation de bouclier humain	L'auteur a déplacé une ou plusieurs personnes civiles ou autres personnes protégées par le droit international des conflits armés ou a tiré parti de l'endroit où elles se trouvaient. L'auteur entendait mettre un objectif militaire à l'abri d'attaques ou couvrir, favoriser ou gêner des opérations militaires.
Attaque contre le personnel ou des biens employés dans le cadre d'une mission d'aide humanitaire ou de maintien de la paix	L'auteur a volontairement lancé une attaque sur le personnel, les installations, le matériel, les unités ou les véhicules employés dans le cadre d'une mission d'aide humanitaire ou de maintien de la paix conformément à la Charte des Nations Unies en sachant que ces personnes disposaient d'une protection particulière.
Attaque contre des biens ou des personnes utilisant les signes distinctifs prévus par les Conventions de Genève	L'auteur a lancé volontairement une attaque contre les bâtiments, le matériel, les unités et les moyens de transport sanitaires, et le personnel utilisant, les signes distinctifs prévus par les Conventions de Genève.

❖ Cas n°2 : Si la victime n'est pas une personne protégée par les Conventions de Genève :

Crimes de guerre	Éléments du crime
Attaques contre des personnes civiles qui ne participent pas directement aux hostilités	L'auteur a volontairement pris pour cible une population civile ou des civils ne participant pas aux hostilités.
Attaque causant incidemment des pertes en vies humaines, des blessures et des dommages excessifs	L'auteur a lancé une attaque volontaire en sachant qu'elle allait causer incidemment des pertes en vies humaines ou des blessures parmi la population civile, des dommages aux biens de caractère civil ou des dommages étendus, durables et graves à l'environnement naturel qui seraient manifestement excessifs par rapport à l'ensemble de l'avantage militaire concret et direct attendu.
Fait de tuer ou de blesser une personne hors de combat	L'auteur a tué une ou des personnes qui étaient hors de combat, c'est-à-dire un ou des combattants qui, ayant déposé les armes ou n'ayant plus de moyens de se défendre, se sont rendus à discrétion.
Transfert, direct ou indirect, par une puissance occupante d'une partie de sa population civile dans le territoire qu'elle occupe	
Déportation ou transfert à l'intérieur ou hors du territoire occupé de la totalité ou d'une partie de la population de ce territoire	
Tuer ou blesser par trahison des individus appartenant à la nation ou à l'armée ennemie	L'auteur a fait croire à une personne qu'elle aurait le droit à une récompense reconnue par le droit international pour ensuite la tuer.
Déni de quartier	L'auteur a déclaré ou a ordonné qu'il n'y ait pas de survivants dans le but de menacer un adversaire ou pour conduire les hostilités sur la base qu'il n'y aurait pas de survivants.

Atteintes à la dignité de la personne	L'auteur a soumis une ou plusieurs personnes à des traitements humiliants et dégradants tellement grave qu'ils peuvent être considérés comme des atteintes à la dignité ; par l'humiliation, la dégradation ou autre. Ces personnes avaient été mises hors de combat ou étaient des civils ou des membres du personnel médical ou religieux ne prenant pas activement part aux hostilités.
Viol	L'auteur a pris possession du corps de la personne de telle manière qu'il y a eu pénétration, même superficielle, d'une partie du corps de la victime ou de l'auteur par un organe sexuel, ou de l'anus ou du vagin de la victime par un objet ou toute autre partie du corps. L'acte a été commis par la force ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité de ladite personne de donner son libre consentement.
Esclavage sexuel	L'auteur a exercé un droit de propriété sur les personnes en les achetant, vendant, prêtant ou troquant ou en leur imposant une privation similaire de liberté pour les contraindre à accomplir un ou des actes de nature sexuelle.
Prostitution forcée	L'auteur a amené une ou plusieurs personnes à accomplir un ou plusieurs actes de nature sexuelle par la force, ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur

	d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité desdites personnes de donner leur libre consentement. L'auteur ou une autre personne a obtenu, ou espérait obtenir, un avantage pécuniaire ou autre en échange des actes de nature sexuelle ou en en relation avec ceux-ci.
Grossesse forcée	L'auteur a détenu une ou plusieurs femmes mises enceintes de force, dans l'intention de modifier la composition ethnique d'une population ou de commettre d'autres violations graves du droit international.
Stérilisation forcée	L'auteur a privé une ou plusieurs personnes de la capacité biologique de se reproduire. Les actes n'étaient ni justifiés par un traitement médical ou hospitalier de la ou les personnes concernées ni accomplies avec son ou leur libre consentement.
Toute autre forme de violence sexuelle	L'auteur a commis un acte de nature sexuelle sur une ou plusieurs personnes ou a contraint ladite ou lesdites personnes à accomplir un tel acte par la force ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité desdites personnes de donner leur libre consentement. Les actes étaient d'une gravité comparable à celle d'une infraction grave aux Conventions de Genève. L'auteur avait conscience des circonstances de fait établissant la gravité du comportement.
Utilisation de bouclier humain	L'auteur a déplacé une ou plusieurs personnes civiles ou autres personnes protégées par le

	droit international des conflits armés ou a tiré parti de l'endroit où elles se trouvaient. L'auteur entendait mettre un objectif militaire à l'abri d'attaques ou couvrir, favoriser ou gêner des opérations militaires.
Contrainte de servir dans les forces d'une puissance ennemie	L'auteur a contraint une ou plusieurs personnes par un acte ou sous la menace, à prendre part à des opérations militaires contre le pays ou les forces du pays dont ces personnes étaient ressortissantes.
Fait d'affamer des civils comme méthode de guerre	L'auteur a privé des civils de biens indispensables à leur survie et entendait les affamer comme méthode de guerre.
Utilisation, conscription ou enrôlement d'enfants	L'auteur a procédé à la conscription (inscription des citoyens au service militaire), à l'enrôlement (inscription au rôle de l'armée) d'une ou plusieurs personnes âgées de moins de 15 ans dans les forces armées nationales ou les a fait participer activement aux hostilités. L'auteur savait ou aurait dû savoir qu'ils avaient cet âge.
Déni de droits ou d'action à des ressortissants de la partie adverse	L'auteur a déclaré éteints, suspendus ou non recevables en justice les droits et actions des nationaux de la partie adverse.
Utilisation induue du pavillon parlementaire (drapeau blanc)	L'auteur a procédé à cette utilisation pour feindre l'intention de négocier alors que telle n'était pas son intention et savait ou aurait dû savoir que cette utilisation était interdite. Cette utilisation a causé la mort ou des blessures graves ou aurait pu provoquer ces résultats.
Utilisation induue du drapeau ou des insignes militaires et de	L'auteur a utilisé ces signes au cours d'une attaque en sachant que cela était interdit. Cette utilisation a causé la mort ou des blessures graves ou aurait pu provoquer ces résultats.

l'uniforme de l'ennemi ou de l'Organisation des Nations Unies	
Utilisation des signes distinctifs prévus par les Conventions de Genève	L'auteur a utilisé ces signes à des fins combattantes en sachant que cela était interdit. Cette utilisation a causé la mort ou des blessures graves ou aurait pu provoquer ces résultats.
Emploi de poison ou d'armes empoisonnées	L'auteur a employé une substance toxique ou a fait usage d'une arme qui dégage une telle substance lorsqu'elle est employée qui est de nature à causer la mort ou à porter gravement atteinte à la santé dans le cours normal des événements du fait de ses propriétés toxiques.
Emploi de gaz, liquides, matières ou procédés prohibés	L'auteur à employer des gaz qui sont de nature à causer la mort ou à porter gravement atteinte à la santé dans le cours normal des événements du fait de ses propriétés toxiques.
Emploi de balles prohibées	L'auteur a utilisé des balles qui s'épanouissent ou s'aplatissent facilement dans le corps humain, telles que des balles dont l'enveloppe dure ne recouvre pas entièrement le centre, ou est percée d'entailles et avait connaissance des souffrances ou blessures que ces bales pouvaient infligées.
Emploi d'armes, de projectiles ou matériels ou de méthodes de combat énumérés à l'annexe au Statut	L'auteur a utilisé ces éléments nature à causer des maux superflus ou des souffrances inutiles ou à frapper sans discrimination. - <u>Condition supplémentaire</u> : ces armes, projectiles, matières et méthodes de guerre doivent faire l'objet d'une interdiction générale et qu'ils soient inscrits dans une annexe au présent Statut (aucune liste d'armes n'a encore été annexé au Statut, les mines antipersonnel ne sont donc pas couvertes par cette disposition).

Utilisation d'armes utilisant des agents microbiens ou autres agents biologiques, ainsi que des toxines, quels qu'en soient l'origine ou le mode de production	L'auteur a utilisé des armes utilisant des organismes (germes pathogènes ou autres) destinés à affaiblir les armées ou les populations ennemies par la propagation de maladies pouvant être mortelles ou simplement incapacitantes
Utilisation d'armes ayant comme principal effet de blesser par des éclats qui ne sont pas localisables par rayons X dans le corps humain.	
Utilisation d'armes à laser :	L'auteur a utilisé ses armes spécifiquement conçues de telle façon que leur seule fonction de combat ou une de leurs fonctions de combat fût de provoquer la cécité permanente (être aveugle) chez des personnes dont la vision est non améliorée, c'est-à-dire qui regardent à l'œil nu ou qui portent des dispositifs de correction de la vue.

C) Quels sont les crimes contre l'humanité causant des dommages aux personnes (protégées ou non) ?

Crimes contre l'humanité	Éléments du crime
Meurtre	L'auteur a tué une ou plusieurs personnes résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Extermination	L'auteur a massacré des membres d'une population civile ou qui en faisaient partie, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Réduction en esclavage	L'auteur exerce des pouvoirs liés au droit de propriété sur une ou plusieurs personnes, par

	exemple en achetant, vendant, prêtant ou troquant ladite ou lesdites personnes, ou en leur imposant une privation de liberté similaire résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Déportation ou transfert forcé de population	L'auteur a déporté ou a transféré de force, sans motif admis en droit international, une ou plusieurs personnes dans un autre État ou un autre lieu, en les expulsant ou par d'autres moyens coercitifs alors que les personnes étaient légalement présentes dans la région dans laquelle elles se trouvaient, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Emprisonnement ou autre forme de privation grave de liberté physique	L'auteur a emprisonné une ou plusieurs personnes ou autrement soumis ladite ou lesdites personnes à une privation grave de leur liberté physique. Le comportement de l'auteur est grave au sens du droit international. Ces faits interviennent dans le contexte d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Torture	L'auteur a infligé à une ou plusieurs personnes une douleur ou des souffrances aiguës, physiques ou mentales, alors que ces personnes étaient sous la garde ou sous le contrôle de l'auteur. Ces faits interviennent dans le contexte d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Viol	L'auteur a pris possession du corps de la personne de telle manière qu'il y a eu pénétration, même superficielle, d'une partie du corps de la victime ou de l'auteur par un organe sexuel, ou de l'anus ou du vagin de la victime par un objet ou toute autre partie du corps. L'acte a été com-

	mis par la force ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité de ladite personne de donner son libre consentement, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Esclavage sexuel	L'auteur a exercé un droit de propriété sur les personnes en les achetant, vendant, prêtant ou troquant ou en leur imposant une privation similaire de liberté pour les contraindre à accomplir un ou des actes de nature sexuelle, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Prostitution forcée	L'auteur a amené une ou plusieurs personnes à accomplir un ou plusieurs actes de nature sexuelle par la force, ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité desdites personnes de donner leur libre consentement. L'auteur ou une autre personne a obtenu ou espérait obtenir un avantage pécuniaire ou autre en échange des actes de nature sexuelle ou en relation avec ceux-ci, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.

Grossesse forcée	L'auteur a détenu une ou plusieurs femmes mises enceintes de force, dans l'intention de modifier la composition ethnique d'une population ou de commettre d'autres violations graves du droit international, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Stérilisation forcée	L'auteur a privé une ou plusieurs personnes de la capacité biologique de se reproduire. Les actes n'étaient ni justifiés par un traitement médical ou hospitalier de la ou les personnes concernées ni accomplies avec son ou leur libre consentement, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Toute autre forme de violence sexuelle	L'auteur a commis un acte de nature sexuelle sur une ou plusieurs personnes ou a contraint ladite ou lesdites personnes à accomplir un tel acte par la force ou en usant à l'encontre de ladite ou desdites ou de tierces personnes de la menace de la force ou de la coercition, telle que celle causée par la menace de violences, contrainte, détention, pressions psychologiques, abus de pouvoir, ou bien à la faveur d'un environnement coercitif, ou encore en profitant de l'incapacité desdites personnes de donner leur libre consentement. Les actes étaient d'une gravité comparable à celle d'une infraction grave aux Conventions de Genève. L'auteur avait conscience des circonstances de fait établissant la gravité du comportement, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Persécution	L'auteur a pris pour cible une ou plusieurs personnes appartenant à tout groupe ou toute col-

	lectivité identifiable pour des motifs d'ordre politique, racial, national, ethnique, culturel, religieux ou sexiste ou en fonction d'autres critères universellement reconnus comme inadmissibles en droit international, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Disparitions forcées de personnes	L'auteur a arrêté, détenu, ou enlevé une ou plusieurs personnes ou refusé de reconnaître que ces personnes l'avaient été ainsi que le sort qui leur été réservé. Cet acte a été exécuté par ou avec l'autorisation, l'appui ou l'assentiment d'un État ou d'une organisation politique, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile
Crime d'apartheid	L'auteur a commis un acte inhumain contre une ou des personnes de caractère similaire à ceux énoncés ci-dessus qui s'inscrivait ans le cadre d'un régime institutionnalisé d'oppression et de domination systématiques par un groupe racial à l'encontre d'un ou d'autres groupes raciaux. L'auteur avait l'intention de maintenir ce régime. Ces faits interviennent dans le contexte d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.
Autres actes inhumains	L'auteur a infligé de grandes souffrances ou a porté gravement atteinte à l'intégrité corporelle ou à la santé physique ou mentale de ses victimes ayant un caractère similaire à ceux mentionnés ci-dessus, cela résultant d'une attaque généralisée ou systématique dirigée contre une population civile.

D) Que faire si la victime a subi un crime de guerre touchant à sa personne ou un crime contre l'humanité ?

1ère étape : Remplir un dossier de plainte avec l'aide d'un délégué aux victimes près d'une organisation non gouvernementale. L'organisation F.U.V.I a notamment défini un réseau de délégués aux victimes dans toute l'Ukraine Son site internet est : fuvi.org.

2e étape : Transmission de la plainte à un avocat admis à représenter les victimes à la Cour pénale Internationale par les délégués aux victimes.

3e étape : Traitement et envoi du dossier de la victime à la Cour pénale Internationale par le Cabinet d'avocats dans l'objectif de faire condamner les auteurs de ces actes et d'obtenir une réparation.

4e étape : Dépôt d'une demande d'indemnisation auprès du fonds d'indemnisation des victimes pour obtenir une indemnisation des dommages de crimes de guerre. A noter que cette indemnisation devra être spécifiquement motivé et sera soumise au régime juridique spécifique de la Cour pénale Internationale. Cette indemnisation pourra être cumulative des indemnisations obtenues par le programme eRecovery et le Registre des dommages pour l'Ukraine

Practical guide for compensation for vic- tims of the Russian in- vasion of Ukraine

Foreword to the first edition

As part of its mission to defend the victims of the Russian invasion of Ukraine, Ligneul Law Firm, in collaboration with the F.U.V.I. non-governmental organization, has developed this practical guide to assist victims and victims' delegates in their support mission.

This guide has been designed as a practical tool to defend victims of material damage or war crimes and crimes against humanity. It is therefore used as a practical manual. If a person is damaged during the full-scale invasion, the guide concerns them or those who will assist them in obtaining compensation. It brings together the main information relating to compensation for victims in the context of Ukrainian compensation system or that of the Council of Europe.

If the victim has suffered property damage related to the war, he or she is invited to refer to the first part of the guide. In addition, if the victim has been injured or if one of his or her relatives has been injured or killed, he or she should refer to the second part of the guide.

This guide has been deliberately written in French, English and Ukrainian to be useful to as many people as possible. We are aware that this is a first edition that will be enriched by everyone's feedback, remarks and the evolution of the victims' compensation system.

Compensation for victims is an essential condition to preserve the dignity of those who have suffered and continue to suffer from this full-scale invasion of Ukraine. There can be no peace worthy of the name without fair compensation for the victims. We hope to contribute in our own way with this guide.

Dr Nicolas Ligneul,
Attorney at law (Paris Bar)
Counsel at International Criminal Court (The Hague NL)
Admitted to represent victims before the International Criminal Court

Overview :

This guide is for Ukrainian victims who have suffered damage as a result of the full-scale Russian invasion of 24 February 2022. It was built in a practical way from the main Ukrainian, European and international instruments for compensating the victims.

On 14 November 2022, the United Nations General Assembly adopted a resolution entitled "Aggression against Ukraine and remedies and reparations". It recommends the establishment of an international damage register to record damage resulting from internationally wrongful acts committed by the Russian Federation, in order to facilitate the collection of evidence (see Annex, No. 1).

In February 2023, the Ukrainian government introduced an electronic program for recording property damage, as well as for compensating damage to property (eRecovery program). It was opened for applications in July 2023.

On 2 April 2024, the Council of Europe decided to set up an intergovernmental co-operation platform, with legal personality and thus legal capacity: the Register of Damage for Ukraine. This register is not intended to compensate victims, but to register requests for compensation by a future international mechanism that has not yet been established (see Annex, No. 2).

On a practical level, the compensation process is done in 3 steps:

- First, the victim or the victim representative must file a claim with the Ukrainian government's eRecoveryProgram.
- Secondly, the victim or the victims' delegate must register his or her damage in the Council of Europe's Register of Damage for Ukraine.
- Thirdly, if the victim is a victim of war crimes or crimes against humanity, the victim or the victims' delegate must approach non-governmental organizations to file a request with a victims' delegate to have this complaint transmitted to the International Criminal Court through Ligneul Law Firm for claims relating to damage caused by war crimes and crimes against humanity and to request, where applicable, the Trust Fund for Victims at the International Criminal Court.

To be easy to use, this guide has been divided into 2 parts: the first part deals with damage to property and the second deals with damage to people:

- Property damage consists of any deterioration, destruction or loss of material property belonging to the victim.

- Damage to persons consists of bodily harm (physical or moral) to the victim or to one of his or her relatives.

➤ An event can cause damage to both property and people in this case: follow each of the procedures according to the nature of the damage for the same fact.

A legal watch is carried out by Ligneul Law Firm in order to update the guide as soon as new compensation options are put in place.

Part One: Property Damage

I– Compensation for war damage caused to property.

In this part:

- Definition of war damage.
- Presentation of the methods of compensation for war damage caused to property.
- The eRecovery program: A)
- The Register of Damage for Ukraine: B)

✦ **What is war damage?** War damage is material, moral or physical damage suffered as a result of a war by a State or its armed troops and which may give rise to compensation, for example: the destruction of a house located in a combat zone that has been hit by a strike not specifically aimed at that house.

Can we be compensated for war damage caused to property? There are two ways to be compensated for this damage:

- By first using the Ukrainian government's mechanism which is an eRecovery program: (A)
- Then by using the Register for Damage Reparation in Ukraine (RD4U), a compensation fund set up within the framework of the Council of Europe: (B).

A) The “eRecovery” program

✦ **How do I know if the victim can make a claim for compensation?**

- ✓ Check the eligibility criteria (a).
- ✓ If the victim is eligible: follow the application procedure (b). If the victim is not eligible for this program, go to the section: Register of Damage in Ukraine (II).
- ✓ Forms of compensation (c):
 - The property has been destroyed: obtaining a certificate for the purchase of an item or a cash payment if the certificate of purchase is not suitable for the victim.
 - The property has been damaged: payment for the restoration (repair to restore to its original condition) of the property.

a) Is the victim concerned? :

The victim must meet these eligibility conditions:

- **Terms & Conditions:**

1. The property must have been destroyed or damaged as a result of hostilities as of 24 February 2022.
2. The victim must own the property and be registered in the National Register of Property Rights for the property in question.
3. The property must be located in unoccupied territories where there are no active hostilities.

- **Personal conditions for the victim:**

4. Be a natural person of Ukrainian nationality.
5. Be the owner of the property or be the heir of the owner of the property.
6. In the case of an incapacitated person, a person with limited legal capacity or a person under 18 years of age, a claim for compensation may be made by one of his or her legal representatives.
7. Not having been convicted by the Ukrainian state or having a criminal record for crimes against humanity. This condition also applies to the heirs.

If the victim meets the general and personal conditions, here is the next step in the procedure.

b) How to submit the application? **In what format should the application be submitted?**

- Case 1: In electronic format: the victim must have a mobile phone connected to an internet connection.
- Case 2: In paper format: the victim must go to an administrative service delivery center, to the social protection body of the population or to a notary.

- Case 1 : In electronic format– download the mobile application "Diia" on mobile download platforms: App Store, Play Store or App Gallery

- 1- Log in to the app with the used contact details with the National Bank of Ukraine; from the bank or by scanning the victim's ID.
- 2- Go to the "Services" tab → eRecovery program → "Report destroyed or damaged property".
- 3- Submit an application:
 - a. Submit a report on the destroyed or damaged property.
 - b. Make a claim for compensation either for destroyed property (certificate of purchase or cash payment) or for damaged property that can be restored (payment).
 - c. Then validate.
- 4- Receipt of a notification in the Diia application regarding the registration of the application and the start of its examination.
- 5- Wait for a special commission to contact you to organize an inspection of the destroyed or damaged property within 30 days.
- 6- Wait for a notification from Diia about the commission's decision, the response can take up to 30 days. If the victim has not received any response after 30 days, an attorney at or a delegate to victims must be contacted.

➤ Case 2 : In paper format– by going to the Administrative Service Delivery Centre, the social protection body of the population or a notary.

1. Bring a title deed and identity documents.
2. Have documents attesting to the condition of the property before and after the damage.
3. The application will then be created by one of the above-mentioned interlocutors on the Diia application, the registration number of the application as well as the copy of it will be given to the victim. In the event that the victim has not received any response after 30 days, a lawyer must be contacted.

Once the application has been registered and validated, in the event that all the conditions of admissibility are met, here are the steps to follow to receive one of the means of compensation provided by the program:

c) What forms of compensation can the victim receive?

❖ Case 1 : The property is destroyed:

First option: the victim has chosen to obtain a certificate to buy a new property:

1. When the certificate is available: an information notification will be sent by the Diia application.
2. To retrieve the purchase certificate: go to Diia → Section: Services → eRecovery Program → Housing Certificate.
 - a. Choose to retrieve the certificate on Diia (on the "Register of damaged and destroyed goods" tab) or to receive it by email.
3. Submit a request on Diia to reserve funds for the purchase of a new, second-hand or in-progress property (house, apartment or private room): Section: Services → eRecovery program → Certificate of Housing.
4. Wait for the confirmation of the booking. The purchase certificate is valid for 5 years from the date of receipt.
5. Conclude a purchase agreement with a notary. The reserved funds will then be credited to the account of the seller of the property.

Second option: the victim has chosen to renounce a certificate and wants a cash payment for the construction of a property:

Currently, the eRecovery program does not yet process these requests, it will later open in the Services section → eRecovery program → Payment for construction.

❖ Case 2 : The property is damaged:

- 1- Registration of the damaged property in the register of damaged and destroyed property.
- 2- Open a current account with a special mode of use to credit compensation in one of the partner banks, with which the Ministry of Digital Transformation to obtain a payment card designed specifically for restoration (see annex N°3).
- 3- Go to the Diia application → Services section → eRecovery program → Payment request.
- 4- The receipt of compensation is subject to conditions :

Maximum amount:

- For apartment owners: 350,000 hryvnia (€8,245).
- For homeowners: 500,000 hryvnia (€11,780)

Payment of compensation:

- Up to 200,000 hryvnia (€4,712): one-time payment.
- Over 200,000 hryvnia (€4,712): payment in 2 instalments: the first payment at the opening of the account and the second payment will arrive upon receipt of the report on the progress of the restoration and the materials purchased (to be sent via the Diia application).

Use of compensation:

- Purchase of construction materials from a list proposed by the government.
- Use repair services that are also included in a list proposed by the government.

Availability of compensation:

- Up to 200,000 hryvnia (€4,712): 12 months to use it.
- Beyond 200,000 hryvnia (€4,712): 18 months to use it, but the first payment must be used within 12 months of receiving it.

Compensation Report:

- Up to 200,000 hryvnia (€4,712): report on the Diia app when at least 90% of the compensation payment has been used.
- Beyond 200,000 hryvnia (€4,712): report on the Diia app after spending 90% of each of the two payments.

B) The Register of Reparations for Damage in Ukraine.**How do I know if the victim can make a claim for compensation?**

- ✓ Check the eligibility criteria (a).
- ✓ If the victim is eligible: follow the application procedure (b). If the victim is not eligible, please contact a victim representative in a non-governmental organization.
- ✓ Compensation (c):
 - 1st step: registration of the damage in the Register.
 - 2nd step: future compensation by an international compensation mechanism.

a) Is the victim concerned?

The victim must meet these conditions:

- **Terms & Conditions :**

1. The damage must have occurred on or after February 24, 2022.
2. The damage must have taken place on the territory of Ukraine, including its internationally recognized borders, but also on its territorial waters.
3. The damage must be caused by the internationally wrongful acts of the Russian Federation in or against Ukraine.

- **Personal conditions:**

4. Be a natural person.
5. Be of legal age and of Ukrainian nationality.
6. Be personally (yourself) the victim of the damage.

- **Material and geographical conditions:**

7. Be the owner of the damaged property by having a deed of ownership.
8. Have used the eRecovery program and have obtained a certificate of purchase or a restoration payment (to find the certificates: go to the Services section → eRecovery program → Register of damaged and destroyed goods)
9. The property in question must be located in the area covered by the eRecovery program. (see A) a- General conditions)
10. The application must be made in the Ukrainian language.

- **Categories of damage concerned:**

11. The damage concerns a property (house, apartment, shops).

If the victim meets these conditions, here is the next step in the procedure.

b) How to submit the application?

1. Have a mobile phone connected to an internet connection.
2. Download the "**Diia**" application on mobile download platforms: App Store, Play Store or App Gallery.
3. Log in to the app with your used details at the National Bank of Ukraine or your bank or by scanning your ID.
4. Go to the Services → Damage Claim section.
5. Fill in the form for damage category A3.1 on material property (see Annex n°7): with the following information: address of the home, the person who occupies it, the cause of its destruction. It is also possible to enter the value of the house or the amount of its restoration.
6. Review the data entered and click on "Send request». The application will be followed with an application and applicant number.

★ **How is the application processed?**

- First step: the Registry Secretariat will check the applications for registration and their eligibility based on the admissibility conditions. Following this initial screening, the secretariat will classify applications into groups of similar applications.
- The second step is that the final decision on whether or not to register an application in the Register will be made by the Registry Board.

c) What happens after the victim's application has been examined?

- ❖ Case 1: If the application is registered: The application will serve as support and evidence for a future international compensation mechanism that will allow compensation to persons registered on the Register.
- ❖ Case n°2: If the request is not registered:
In the event that one or more of the criteria are not met:

- The request is rejected with prejudice: the victim will not be able to make a new request.
- The request is rejected without prejudice: possibility of retransmitting the request with corrections made to the evidence or information.

In the event that all the criteria are met:

- The request is returned to the Secretariat: the objective is to add information and evidence to the request.

II- Compensation for war crimes caused to property:

In this part:

- Definition of war crimes.
- List of persons protected by the Geneva Conventions.
- List of acts constituting war crimes against property.
- Proceedings before the International Criminal Court.

✦ **What is a war crime?** A war crime is a violation of international law in times of armed conflict. These crimes can be:

- (a) Committed against persons in need of special protection or not.
- (b) Committed against humanitarian aid providers or participants in peacekeeping operations.
- (c) Committed against property and other specific rights.
- (d) Use of prohibited methods and means of warfare.

These war crimes are punishable before the International Criminal Court under the Rome Statute, in particular Article 8, which gives it criminal jurisdiction in this regard

✦ **How can compensation be paid for war crimes that have caused damage to property?**

- 1) Verify the status of the victim: whether or not he or she is a person protected under the Geneva Conventions of 1949: (A)
- 2) Verify whether the damage is caused by any of the acts relating to the status of the victim: (B)
- 3) Refer the matter to the International Criminal Court to obtain reparation for such damage: in the event that the nature of the act causing the damage corresponds to the status of the victim: (C)

A) Is the victim a person protected by the Geneva Conventions of 1949?

- ✓ The victim is a civilian who has fallen into the power of the opposing Party.
- ✓ The victim is a member of the humanitarian and health aid service.
- ✓ The victim is a prisoner of war.

- ✓ The victim is a wounded or sick member of the armed forces in the field or at sea.

B) What are the war crimes against property?

- ❖ Case 1: If the victim is a person protected by the Geneva Conventions:

War crimes	Elements of the crime
Destruction and appropriation of his property	The author destroyed or appropriated certain property that was not justified by military necessity. These actions were carried out on a large scale in an unlawful and arbitrary manner, knowing that these assets enjoyed special protection under the Geneva Conventions of 1949.
Attack on property or persons using the distinctive signs provided for in the Geneva Conventions	The author deliberately launched an attack against medical buildings, equipment, units and means of transport, as well as against personnel using the distinctive signs provided for in the Geneva Conventions of 1949.
Intentional attacks against personnel, installations, equipment, units or vehicles employed in the course of a humanitarian assistance or peacekeeping mission, in accordance with the Charter of the United Nations, provided that they are entitled to the protection afforded	The author deliberately targeted these assets in the knowledge that these physical assets had special protection.

to civilians and civilian objects under the international law of armed conflict	
--	--

❖ Case 2: If the victim is not a person protected by the Geneva Conventions:

War crimes	Elements of the crime
Attack on civilian objects	The perpetrator deliberately attacked civilian objects (house, apartment, dwelling) without military objectives.
Attack knowing that it will incidentally cause loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or widespread, long-lasting and serious damage to the natural environment that would be manifestly excessive in relation to the overall concrete and direct military advantage expected	The perpetrator launched a deliberate attack on these properties knowing that it will cause incidental property damage.
Attack on undefended localities	The perpetrator has attacked or bombed, by any means whatsoever, towns, villages, dwellings or buildings that are not defended and that are not military objectives.
Attack on protected property	The author deliberately attacked buildings dedicated to religion, education, art, science or charity, historical monuments, hospitals and places where the sick or wounded are gathered, provided that they are not military objectives.

Destruction or seizure of enemy property	The perpetrator destroyed or seized certain property that was the property of the enemy and that was protected from destruction or seizure by the international law of armed conflict, except in cases where such destruction or seizure would be imperatively required by the necessities of war.
Looting a town or locality, even if it is taken by storm	The author appropriated some property and intended to dispossess the owner of the property and appropriate it for private or personal purposes. This appropriation was made without the consent of the owner.

C) What to do if the victim has suffered one or more war crimes against his or her property?

1st step : Complete a complaint file with the assistance of a victims' representative at a non-governmental organization. The F.U.V.I. organization has defined a network of victims' delegates throughout Ukraine Its website is: fuvi.org.

2nd step: Transmission of the complaint to Ligneul Law Firm by the victims' delegates.

3rd step: Processing and sending of the victim's file to the International Criminal Court by the Ligneul Law Firm with the aim of convicting the perpetrators of these acts and obtaining reparation.

Step 4: Filing a claim for compensation with the Victims' Compensation Fund to obtain compensation for war crimes damages. It should be noted that this compensation must be specifically justified and will be subject to the specific legal regime of the International Criminal Court. This compensation may be cumulative with the compensation obtained by the eRecovery program and the Register of Damages for Ukraine.

Part Two: Harm to Persons

Compensation for damages for war crimes and crimes against humanity.

In this part:

- Definitions of war crimes and crimes against humanity.
 - List of persons protected by the Geneva Conventions.
 - List of acts constituting war crimes against persons and crimes against humanity.
 - Proceedings before the International Criminal Court.
-

✦ **What is a war crime?** A war crime is a violation of international law in times of armed conflict, such crimes may be: a) committed against persons in need of special protection or not, b) committed against providers of humanitarian assistance or participants in peacekeeping operations, c) committed against property and other specific rights, (d) prohibited methods and means of warfare.

These war crimes are punishable before the International Criminal Court by the Rome Statute in its article 8, which confers criminal jurisdiction in this regard.

✦ **What is a crime against humanity?** Crimes against humanity are defined by article 7 of the Rome Statute as a widespread or systematic attack (organized, repeated and continuous) against any civilian population and with knowledge of the attack by various methods. They are therefore also reprehensible before the International Criminal Court.

✦ **How can I be compensated for war crimes that have caused harm to people and/or crimes against humanity?**

- 1) Check the status of the victim: whether or not he or she is a person protected under the Geneva Conventions of 1949: (A)
- 2) Verify whether the damage is caused by any of the acts relating to the status of the victim: B) and C).
- 3) Refer the matter to the International Criminal Court for compensation for damage: in the event that the nature of the act causing the damage corresponds to the status of the victim: (D).

A) Is the victim a person protected by the Geneva Conventions of 1949?

- ✓ The victim is a civilian who has fallen into the power of the opposing Party.
- ✓ The victim is a member of the humanitarian and health aid service.
- ✓ The victim is a prisoner of war.
- ✓ The victim is a wounded or sick member of the armed forces in the field or at sea.

B) What are the war crimes committed against individuals?

- ❖ Case 1: If the victim is a person protected by the Geneva Conventions:

War crimes	Elements of the crime
Intentional homicide	The author killed one or more persons willfully and with the knowledge that they were protected by the Geneva Conventions.
Torture	The author inflicted severe pain or suffering, physical or mental, to obtain a confession, to punish, to intimidate, to coerce, or for any other reason based on any form of discrimination, voluntarily and with the knowledge that these persons were protected by the Geneva Conventions.
Inhuman	The author inflicted severe pain or suffering, physical or mental, voluntarily and with the knowledge that these persons were protected by the Geneva Conventions.
Biological experiments	The author subjected one or more persons to a biological experiment without therapeutic or medical purposes by causing them harm to their health or integrity, whether physical or mental, voluntarily and knowing that these persons were protected by the Geneva Conventions.

Causing great suffering or serious harm to body or health	The author caused great pain or suffering, physical or mental, willfully or seriously harmed the physical integrity or health of one or more persons, knowing that such persons were protected by the Geneva Conventions.
Forced to serve in the forces of an enemy power	The author coerced one or more persons, by act or under threat, to take part in military operations against the country or forces of the country of which they were nationals, knowing that they were protected by the Geneva Conventions.
Violation of the right to a fair trial	The author denied one or more persons the right to a fair and impartial trial by denying them judicial guarantees in the knowledge that they were protected by the Geneva Conventions.
Deportation or illegal transfer	The author moved one or more persons to another State or place in the knowledge that they were protected by the Geneva Conventions.
Unlawful detention	The author detained or maintained in detention one or more persons in a specified place in the knowledge that they were protected by the Geneva Conventions.
Hostage-taking	The author seized, detained or otherwise threatened persons with death, injury or detention and was intended to compel a State, international organization or other organization to act or refrain from acting by making such action conditional on the safety of the hostages, knowing that such persons were protected by the Geneva Conventions.
Mutilation of the persons of an opposing	The author mutilated one or more persons within his control by permanently disfiguring them, or rendering them permanently invalid,

party who has fallen into his power	or by removing an organ or appendages, knowing that these persons were protected by the Geneva Conventions.
Medical or scientific experiments	The author subjected one or more persons to a medical or scientific experiment, these experiments caused death or seriously endangered the health or physical or mental integrity of persons. These acts were not motivated by medical, dental or hospital treatment, nor were they carried out in the interests of these persons, and which result in their death or seriously endanger their health, and in the knowledge that these persons were protected by the Geneva Conventions.
Human Shield Use	The perpetrator dislocated or took advantage of the location of one or more civilians or other persons protected by the international law of armed conflicts. The author intended to protect a military objective from attack or to cover, promote or hinder military operations.
Attack on personnel or property used in a humanitarian or peacekeeping mission	The perpetrator deliberately launched an attack on personnel, installations, equipment, units or vehicles employed in a humanitarian assistance or peacekeeping mission in accordance with the Charter of the United Nations in the knowledge that such persons had special protection.
Attack on property or persons using the distinctive signs provided for in the Geneva Conventions	The author deliberately attacked medical buildings, equipment, units and means of transport, and personnel using the distinguishing emblems provided for in the Geneva Conventions.

❖ Case 2: If the victim is not a person protected by the Geneva Conventions:

War crimes	Elements of the crime
Attacks on civilians not taking a direct part in hostilities	The perpetrator deliberately targeted a civilian population or civilians not taking part in hostilities.
Attack causing incidental loss of life, injury and excessive damage	The perpetrator launched a willful attack knowing that it would cause incidental loss of life or injury to the civilian population, damage to civilian objects, or widespread, long-lasting and severe damage to the natural environment that would be manifestly excessive in relation to the overall concrete and direct military advantage expected.
Killing or wounding a person hors de combat	The perpetrator killed one or more persons who were hors de combat, that is to say, one or more combatants who, having laid down their arms or having no longer the means to defend themselves, surrendered at their discretion.
Transfer, directly or indirectly, by an occupying Power of part of its civilian population to the territory it occupies.	
Deportation or transfer within or outside the occupied territory of all or part of the population of that territory.	
To kill or wound by treachery individuals belonging to the enemy nation or army	The author led a person to believe that he or she would be entitled to a reward recognized by international law and then killed him.
Denial of quarter	The author has declared or ordered that there be no survivors for the purpose of threatening an adversary or for the conduct of hostilities on the that there would be no survivors.
Outrages upon personal dignity	The author subjected one or more persons to humiliating and degrading treatment so severe that it may be considered an affront to dignity, whether by humiliation, degradation or otherwise. These individuals had been placed hors

	de combat or were civilians or medical or religious personnel not actively taking part in hostilities.
Rape	The perpetrator has taken possession of the body of the person in such a way that there has been penetration, even superficial, of a part of the body of the victim or perpetrator by a sexual organ, or of the anus or vagina of the victim by an object or any other part of the body. The act was committed by force or by using the threat of force or coercion against the said person(s) or third persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or in a coercive environment, or by taking advantage of the inability of the said person to give his or her free consent.
Sexual slavery	The author exercised a right of property over persons by buying, selling, lending or bartering them, or by imposing a similar deprivation of liberty on them in order to compel them to perform an act or acts of a sexual nature.
Forced prostitution	The perpetrator has induced one or more persons to perform one or more acts of a sexual nature by force, or by using the threat of force or coercion against the said person or persons or third persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or through a coercive environment, or by taking advantage of the inability of such persons to give their free consent. The perpetrator or another person obtained, or expected to obtain, a pecuniary or other benefit in exchange for or in connection with the acts of a sexual nature.

Forced pregnancy	The author detained one or more women who had been forcibly impregnated, with the intention of changing the ethnic composition of a population or committing other serious violations of international law.
Forced sterilization	The perpetrator has deprived one or more persons of the biological ability to reproduce. The acts were neither justified by medical or hospital treatment of the person or persons concerned nor carried out with their or their free consent.
Any other form of sexual violence	The perpetrator has committed an act of a sexual nature on one or more persons or has coerced such person or persons to perform such an act by force or by using the threat of force or coercion against such person or persons or third persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or through a coercive environment, or by taking advantage of the inability of such persons to give their free consent. The acts were of a gravity comparable to that of a grave breach of the Geneva Conventions. The author was aware of the factual circumstances establishing the seriousness of the conduct.
Human Shield Use	The perpetrator dislocated or took advantage of the location of one or more civilians or other persons protected by the international law of armed conflict. The author intended to protect a military objective from attack or to cover, promote or hinder military operations.
Forced to serve in the forces of an enemy power	The author coerced one or more persons, by act or under threat, to take part in military operations against the country or forces of the country of which they were nationals.

Starvation of civilians as a method of warfare	The perpetrator deprived civilians of goods essential to their survival and intended to starve them as a method of warfare.
Use, Conscription or Enlistment of Children	The author conscripted (registered citizens for military service), enrolled (registered in the army) one or more persons under the age of 15 in the national armed forces or made them participate actively in hostilities. The author knew or should have known that they were that age.
Denial of rights or action to nationals of the opposing party	The author declared the rights and actions of the nationals of the opposing party to be extinguished, suspended or inadmissible in court.
Improper use of the parliamentary pavilion (white flag)	The author made this use to feign the intention to negotiate when this was not his intention and knew or ought to have known that this use was prohibited. This use caused death or serious injury or could have caused these results.
Improper use of the military flag or insignia and uniform of the enemy or the United Nations	The perpetrator used these signs during an attack knowing that it was forbidden. This use caused death or serious injury or could have caused these results.
Use of distinctive signs provided for in the Geneva Conventions	The author used these signs for combat purposes knowing that it was forbidden. This use caused death or serious injury or could have caused these results.
Use of poison or poisoned weapons	The perpetrator has used a toxic substance or a weapon that emits such a substance when used that is likely to cause death or serious damage to health in the normal course of events due to its toxic properties.

Use of prohibited gases, liquids, materials or processes	The perpetrator uses gases that are likely to cause death or serious damage to health in the normal course of events because of their toxic properties.
Use of prohibited bullets	The author used bullets that easily expand or flatten in the human body, such as bullets whose hard casing does not completely cover the center, or is pierced with nicks, and was aware of the suffering or injury that these bullets could inflict.
Use of weapons, projectiles or equipment or methods of combat listed in the annex to the Statute	The author used these elements to cause superfluous pain or unnecessary suffering or to strike indiscriminately. - <u>An additional condition is that such weapons, projectiles, materials and methods of warfare must be subject to a general prohibition and that they be included in an annex to the present Statute (no list of weapons has yet been annexed to the Statute, so anti-personnel mines are not covered by this provision).</u>
Use of weapons using microbial or other biological agents, as well as toxins, regardless of their origin or mode of production	The perpetrator used weapons using organisms (pathogenic germs or others) intended to weaken enemy armies or populations by spreading diseases that could be fatal or simply incapacitating
Use of weapons whose main effect is to injure by shrapnel that cannot be located by X-rays in the human body.	
Use of laser weapons:	The author used his specifically designed weapons in such a way that their sole combat function or one of their combat functions was to cause permanent blindness (being blind) in persons whose vision is not enhanced, i.e., who

	look with the naked eye or who wear visual correction devices.
--	--

C) What are the crimes against humanity causing harm to persons (protected or not)?

Crimes against humanity	Elements of the crime
Murder	The perpetrator killed one or more persons as a result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Extermination	The perpetrator massacred members of a civilian population or who were part of a civilian population as a result of a widespread or systematic attack against a civilian population.
Enslavement	The perpetrator exercises powers related to the right of ownership over one or more persons, for example by buying, selling, lending or bartering such person or persons, or by imposing a similar deprivation of liberty on them as a result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Deportation or forcible transfer of population	The author forcibly deported or transferred, without a valid reason under international law, one or more persons to another State or place, by expulsion or other coercive means while the persons were lawfully present in the area in which they were located, as a result of a widespread or systematic attack against a civilian population.
Imprisonment or other serious deprivation of physical liberty	The author imprisoned or otherwise subjected such person or persons to a serious deprivation of their physical liberty. The author's conduct was serious within the meaning of international law.

	These facts take place in the context of a widespread or systematic attack against a civilian population.
Torture	The author inflicted severe pain or suffering, physical or mental, on one or more persons while in the custody or control of the author, as a result of a widespread or systematic attack against a civilian population.
Rape	The perpetrator has taken possession of the body of the person in such a way that there has been penetration, even superficial, of a part of the body of the victim or perpetrator by a sexual organ, or of the anus or vagina of the victim by an object or any other part of the body. The act was committed by force or by using the threat of force or coercion against the said person(s) or third persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or in a coercive environment, or by taking advantage of the inability of the said person to give his or her free consent. This is the result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Sexual slavery	The author exercised a right of ownership over persons by buying, selling, lending or bartering them, or by imposing a similar deprivation of liberty on them in order to compel them to perform an act or acts of a sexual nature, as a result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Forced prostitution	The perpetrator has induced one or more persons to perform one or more acts of a sexual nature by force, or by using the threat of force or coercion against the said person or persons or third

	persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or through a coercive environment, or by taking advantage of the inability of such persons to give their free consent. The perpetrator or another person obtained or expected to obtain a pecuniary or other benefit in exchange for or in connection with acts of a sexual nature resulting from a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Forced pregnancy	The author detained one or more forcibly impregnated women with the intention of altering the ethnic composition of a population or committing other serious violations of international law, resulting from a widespread or systematic attack against a civilian population.
Forced sterilization	The perpetrator has deprived one or more persons of the biological ability to reproduce. The acts were neither justified by medical or hospital treatment of the person or persons concerned nor carried out with their free consent, resulting from a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Any other form of sexual violence	The perpetrator has committed an act of a sexual nature on one or more persons or has coerced such person or persons to perform such an act by force or by using the threat of force or coercion against such person or persons or third persons, such as that caused by the threat of violence, coercion, detention, psychological pressure, abuse of power, or through a coercive environment, or by taking advantage of the inability of such persons to give their free consent. The acts were of a gravity comparable to that of a grave breach of the Geneva Conventions. The author was aware

	of the factual circumstances establishing the seriousness of the conduct, resulting from a widespread or systematic attack against a civilian population.
Persecution	The author has targeted one or more persons belonging to any identifiable group or collectivity on political, racial, national, ethnic, cultural, religious, gender-based grounds or other criteria universally recognized as impermissible under international law, as a result of a widespread or systematic attack against a civilian population.
Enforced disappearances of persons	The author arrested, detained, or abducted one or more persons or refused to acknowledge that they had been arrested or abducted. This act was carried out by or with the authorization, support or acquiescence of a State or political organization, as a result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Apartheid crime	The perpetrator committed an inhumane act against a person or persons of a character similar to those stated above, which was part of an institutionalized regime of systematic oppression and domination by a racial group against one or other racial groups. The author intended to maintain this regime. These facts take place in the context of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.
Other inhumane acts	The perpetrator has inflicted great suffering or seriously harmed the body or physical or mental health of his victims of a character similar to those mentioned above, as a result of a widespread or systematic attack directed against a civilian population.

D) What should be done if the victim has suffered a war crime against his or her person or a crime against humanity?

1st step : Complete a complaint file with the assistance of a victims' representative at a non-governmental organization. The F.U.V.I. organization has defined a network of victims' delegates throughout Ukraine Its website is: fuvi.org

2nd step: Transmission of the complaint to a Law Firm admitted to represent victims at the International Criminal Court by the victims' delegates.

3rd step: Processing and sending of the victim's file to the International Criminal Court by the Ligneul Law Firm with the aim of convicting the perpetrators of these acts and obtaining reparation.

Step 4: Filing a claim for compensation with the Victims' Compensation Fund to obtain compensation for war crimes damages. It should be noted that this compensation must be specifically justified and will be subject to the specific legal regime of the International Criminal Court. This compensation may be cumulative with the compensation obtained by the eRecovery program and the Register of Damages for Ukraine.

**Практичний посібник
з компенсації
постраждалим від
російського
вторгнення в Україну**

Передмова до першого видання

У рамках своєї місії із захисту жертв російського вторгнення в Україну Cabinet Ligneul у співпраці з асоціацією F.U.V.I. розробив цей практичний посібник, щоб допомогти жертвам та їх представникам.

Цей посібник був розроблений як практичний інструмент для захисту жертв, які зазнали матеріальних збитків через військові злочини чи злочини проти людяності. Якщо людина зазнала шкоди під час повномасштабного вторгнення, вона має право на відшкодування збитків. Посібник адресовано жертвам або волонтерам, які допомагають жертвам, для отримання компенсації. Він об'єднує загальну інформацію, що стосується компенсацій постраждалим у рамках компенсації України або Ради Європи.

Якщо потерпілий зазнав майнової шкоди, пов'язаної з війною, йому пропонується звернутися до першої частини посібника. Крім того, якщо потерпілий отримав поранення або якщо хтось із його родичів був поранений чи загинув, він повинен звернутися до другої частини посібника.

Цей посібник був свідомо укладений французькою, англійською та українською мовами, щоб бути корисним якомога більшій кількості людей. Ми усвідомлюємо, що це перше видання, яке буде доповнене відгуками та зауваженнями у процесі розвитку системи компенсації жертвам.

Компенсація постраждалим є важливою умовою для збереження гідності тих, хто постраждав і продовжує страждати від цього повномасштабного вторгнення в Україну. Не може бути миру, гідного цієї назви, без справедливої компенсації потерпілим. Ми сподіваємося зробити свій внесок за допомогою цього посібника.

Д-р Ніколя Лігнель,
Адвокат Апеляційного суду (Париж)
Адвокат Міжнародного кримінального суду (Гаага)
Представник інтересів потерпілих у
Міжнародному кримінальному суді

Огляд:

Цей посібник адресовано українцям, які зазнали втрат внаслідок повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року. Посібник побудовано таким чином, щоб продемонструвати практику застосування основних українських, європейських та міжнародних інструментів компенсації потерпілим.

14 листопада 2022 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію під назвою «Агресія проти України та засоби правового захисту та репарації». Вона рекомендує створити міжнародний реєстр збитків для обліку шкоди, завданої Російською Федерацією та її міжнародно-протиправними діями з метою полегшення збору доказів (див. Додаток No 1).

У лютому 2023 року український уряд запровадив електронну програму для фіксації майнових збитків, а також для компенсації за пошкодження майна внаслідок бойових дій (програма «Відновлення»). Реєстр запрацював для подачі заявок у липні 2023 року.

2 квітня 2024 року Рада Європи прийняла рішення про створення міжурядової платформи співробітництва з правосуб'єктністю, а отже, і дієздатністю: Реєстр відшкодування збитків для України. Цей реєстр призначений не для виплати компенсацій потерпілим, а для реєстрації запитів на компенсацію за майбутнім міжнародним механізмом, який ще не створено (див. Додаток No 2).

На практичному рівні процес компенсації здійснюється в 3 етапи:

- По-перше, потерпілий або представник потерпілого повинен подати заяву до Програми «Відновлення» від уряду України.
- По-друге, потерпілий або представник потерпілого має зареєструвати свою заяву в Реєстрі збитків Ради Європи для України.
- По-третє, якщо потерпілий є жертвою воєнних злочинів або злочинів проти людяності, він або його представник повинен звернутися до неурядових організацій із проханням подати запит представнику потерпілих про передачу цієї скарги до Міжнародного кримінального суду через Cabinet Ligneul, що має повноваження представляти потерпілих, які зазнали шкоди внаслідок воєнних дій, є жертвами воєнних злочинів чи

злочинів проти людяності, і просити, якщо це можливо, відшкодування через Фонд для жертв при Міжнародному кримінальному суді.

Для зручного використання цей посібник складається з 2 частин: перша частина розглядає пошкодження майна, а друга – шкоди, заподіяної людям:

- Пошкодження майна - це будь-яке пошкодження, знищення або втрата матеріального майна, що належить потерпілому.
- Шкода, заподіяна особам, полягає у нанесенні тілесних ушкоджень (фізичних або моральних) потерпілому або комусь із його родичів.
 - Конкретний факт може водночас призвести до шкоди як майну, так і людям. У такому випадку дотримуйтесь кожної з процедур відповідно до характеру пошкодження за одним і тим же фактом.

Юридична фірма Cabinet Ligneul проводить юридичний нагляд для того, щоб оновити довідник, як тільки з'являться нові варіанти компенсації.

Частина перша: Пошкодження майна

I– Відшкодування збитків, завданих майну війною.

У цій частині:

- Визначення збитків від війни .
- Презентація способів відшкодування збитків, завданих майну війною.
- Програма «єВідновлення»: А)
- Реєстр збитків для України: В)

✦ **Що таке збитки від війни?** Збитки від війни – це матеріальна, моральна або фізична шкода, завдана в результаті війни державою або її збройними силами. Загалом, збитки від війни можуть стати підставою для компенсації, наприклад: руйнування будинку, розташованого в зоні бойових дій, який зазнав удару, не спрямованого спеціально на цей будинок, підлягає компенсації у категорії збитків, завданих війною.

Як отримати компенсацію за шкоду, завдану майну війною?

Відшкодувати такі збитки можна двома способами:

- Спочатку скориставшись механізмом українського уряду, яким є програма eRecovery: (А)
- Потім за допомогою Реєстру відшкодування збитків для України (RD4U), компенсаційного фонду, створеного в рамках Ради Європи: (В).

А) Програма «єВідновлення»

✦ **Як дізнатися, чи може потерпілий вимагати компенсацію?**

- ✓ Перевірте критерії відповідності (а).
- ✓ Якщо потерпілий має на це право, дотримуйтесь процедури подання заяви (b). Якщо потерпілий не відповідає вимогам цієї програми, перейдіть до розділу - Реєстр пошкоджень в Україні (II).
- ✓ Форми компенсації (в):
 - Знищено майно: отримання сертифіката на придбання майна або грошовий платіж, якщо сертифікат на придбання не задовольняє потерпілого.

- Майну було завдано шкоди: оплата за відновлення (ремонт з метою відновлення до первісного стану) майна.

а) Що повинен знати потерпілий?

Потерпілий повинен відповідати таким вимогам:

- **Загальні вимоги:**

1. Майно мало бути знищене або пошкоджене внаслідок бойових дій після 24 лютого 2022 року.
2. Потерпілий повинен бути власником майна та зареєстрований в Національному реєстрі речових прав на відповідне майно.
3. Майно має бути розташоване на неокупованих територіях, де не ведуться активні бойові дії.

- **Вимоги до особи потерпілого:**

4. Бути фізичною особою українського громадянства.
5. Бути власником майна або бути спадкоємцем власника майна.
6. У випадку недієздатної особи, особи з обмеженою дієздатністю або особи, яка не досягла 18-річного віку, позов про відшкодування збитків може пред'явити один з її законних представників.
7. Відсутність судимості за злочини, які скоєні проти національної безпеки держави, та відсутність судимості за злочини проти людяності. Компенсація також не належить спадкоємцям засуджених.

Якщо потерпілий відповідає загальним і особистим вимогам, переходимо до наступного етапу процедури.

б) Як подати заяву ?

В якому форматі подавати заяву?

- Варіант 1: В електронному форматі: у потерпілого повинен бути мобільний телефон, підключений до інтернет-з'єднання.

- Варіант 2: У паперовому форматі: потерпілий має звернутися до центру надання адміністративних послуг, до органу соціального захисту населення або до нотаріуса.

- Варіант 1 : В електронному форматі – завантажити мобільний застосунок «Дія» на мобільних платформах: App Store, Play Store або App Gallery

- 1- Авторизуватись у додатку, вказавши свої контактні дані в Національному банку України; у банку потерпілого або відсканувавши посвідчення особи потерпілого.
- 2- Перейти на вкладку «Послуги» → програми eRecovery → «Повідомити про знищене або пошкоджене майно»
- 3- Подати заявку:
 - a. Подати звіт про знищене або пошкоджене майно.
 - b. Подати заяву про компенсацію за знищене майно (акт купівлі-продажу або сертифікат), або за пошкоджене майно, яке підлягає відновленню (оплата).
 - c. Потім перевірте.
- 4- Отримати повідомлення у застосунку Дія про реєстрацію заявки та початок її розгляду.
- 5- Дочекатися, поки спеціальна комісія, яка організує огляд зруйнованого або пошкодженого майна, зв'яжеться з потерпілим протягом 30 днів.
- 6- Дочекатися повідомлення від Дії про рішення комісії, відповідь може тривати до 30 днів. Якщо через 30 днів потерпілий не отримав жодної відповіді, необхідно звернутися до адвоката.

- Варіант 2 : У паперовому форматі – звернутись до Центру надання адміністративних послуг, органу соціального захисту населення або до нотаріуса, де допоможуть подати заяву:

1. Візьміть із собою документ, який засвідчує право власності, та документи, що посвідчують особу.
2. Подбайте про документи, що підтверджують стан майна до і після пошкодження.
3. Після подачі заяви у застосунку «Дія» співробітник адміністративних органів повинен передати реєстраційний номер заяви та її копію потерпілому.

У випадку відсутності відповіді щодо рішення протягом 30 днів потерпілий може звернутися до адвоката.

Наступні кроки для отримання компенсації, передбаченої програмою, після того, як заява буде зареєстрована та підтверджена та дотримано всіх критеріїв:

с) Які форми компенсації може отримати потерпілий?

❖ Випадок 1 : Майно знищено:

Перший варіант: потерпілий обрав для компенсації сертифікат на купівлю нового об'єкта нерухомості:

1. За наявності сертифіката: інформаційне повідомлення надішле застосунок Дія.
2. Щоб отримати сертифікат на купівлю: перейдіть до розділу Дія →: Послуги → Програма «Відновлення» → Житловий сертифікат.
 - а. Виберіть - отримати сертифікат у Дії (на вкладці «Реєстр пошкодженого та знищеного майна») або отримати його на електронну пошту.
3. Подати запит у Дію для резервування коштів на купівлю нового, вживаного або незавершеного об'єкта нерухомості (первинний, вторинний ринок): Розділ: Послуги → програма «Відновлення» → Довідка про житло.
4. Дочекатися підтвердження бронювання. Сертифікат на покупку дійсний протягом 5 років з моменту отримання.
5. Укласти договір купівлі-продажу у нотаріуса. Зарезервовані кошти будуть зараховані на рахунок продавця нерухомості.

Другий варіант: потерпілий вирішив відмовитися від сертифіката і хоче отримати грошову виплату за будівництво об'єкта нерухомості:

Наразі програма «Відновлення» ще не обробляє ці запити, пізніше вона відкриється у розділі Послуги → програма «Відновлення» → Оплата будівництва.

❖ Випадок 2 : Майно пошкоджено:

- 1- Внесення пошкодженого майна до реєстру пошкодженого та знищеного майна.
- 2- Відкрити спеціальний рахунок для зарахування компенсації в одному з банків-партнерів. Для цього потрібно відвідати будь-яке відділення банку або залишити онлайн-заявку на їхньому офіційному сайті. (див. додаток No3).
- 3- Перейти до розділу застосунок → Дія → Програма «Відновлення» → Запит на оплату.
- 4- Отримання компенсації здійснюється при дотриманні умов:

Максимальна сума:

- Для власників квартир: 350 000 гривень (€8 245).
- Для домовласників: 500 000 гривень (11 780 євро)

Виплата компенсації:

- До 200 000 гривень (€4 712): одноразовий платіж.
- Понад 200 000 гривень (€4 712): оплата 2 частинами: перший платіж при відкритті рахунку, а другий платіж надійде після отримання звіту про хід відновлення та закуплені матеріали через застосунок Дія.

Використання компенсації:

- Закупівля будівельних матеріалів із запропонованого урядом переліку
- Користуватися послугами з ремонту, які також входять до переліку, запропонованого урядом.

Наявність компенсації:

- До 200 000 гривень (€4 712): 12 місяців користування.
- Понад 200 000 гривень (4 712 євро): 18 місяців для його використання, але перший платіж потрібно використати протягом 12 місяців з моменту отримання.

Звіт про компенсацію:

- До 200 000 гривень (€4 712): звіт у застосунку Дія, коли використано не менше 90% компенсаційної виплати.

- Понад 200 000 гривень (€4 712): звіт у застосунку Дія після витрачених 90% кожного з двох платежів.

б) Реєстр відшкодування збитків для України**Як дізнатися, чи може потерпілий вимагати компенсацію?**

- ✓ Перевірте критерії відповідності (а).
- ✓ Якщо потерпілий має на це право, дотримуйтесь процедури подання заяви (б). Якщо потерпілий не відповідає вимогам, зверніться до представника потерпілого в неурядовій організації.
- ✓ Компенсація (в):
 - 1-й крок: реєстрація збитків у Реєстрі.
 - 2-й крок: майбутня компенсація за міжнародним компенсаційним механізмом.

а) Що має знати потерпілий?

Потерпілий повинен відповідати таким вимогам:

- **Правила та умови:**
 1. Пошкодження мало статися 24 лютого 2022 року або пізніше.
 2. Пошкодження мали відбутися на території України, включаючи її міжнародно визнані кордони, а також в її територіальних водах.
 3. Шкода має бути завдана міжнародно-протиправними діями Російської Федерації в Україні або проти неї.
- **Вимоги до особи потерпілого:**
 4. Бути фізичною особою.
 5. Бути повнолітнім та мати українське громадянство.
 6. Бути особисто потерпілим, власником пошкодженого майна.
- **Матеріально-географічні умови:**
 7. Бути власником пошкодженого майна, маючи право власності.
 8. Скористалися програмою «Відновлення та отримали сертифікат на придбання або оплату за відновлення (для ознайомлення з сертифікатами: перейдіть до розділу Послуги → програма «Відновлення» → Реєстр пошкоджених та знищених товарів)

9. Об'єкт нерухомості, про який йде мова, повинен знаходитися в зоні, на яку поширюється програма eRecovery. (див. А) а- Загальні умови)

10. Заява має бути складена українською мовою.

- **Категорії відшкодування:**

11. Відшкодування пошкодженого майна (будинку, квартири, магазину).

Якщо потерпілий відповідає цим умовам, переходимо до наступного етапу процедури.

б) Як подати заяву?

1. Взяти з собою мобільний телефон, підключений до інтернет-з'єднання.
2. Завантажити застосунок «Дія» на мобільних платформах завантаження: App Store, Play Store або App Gallery.
3. Увійти у додаток, використовуючи свої дані в Національному банку України чи банку потерпілого, або відсканувати посвідчення особи потерпілого.
4. Перейти до розділу «Послуги → претензії на відшкодування збитків».
5. Заповнити форму на категорію пошкодження А3.1 матеріальне майно (Додаток (No 8): вказавши наступну інформацію: адреса житла, особа, яка його займає, причина його знищення. Також можна ввести вартість будинку або суму його реставрації.
6. Переглянути введені дані та натиснути «Надіслати запит». Після заявки буде вказано заяву та номер заявника.

Як відбувається розгляд заяви?

- Перший крок: Секретаріат реєстру перевірятиме заяви на реєстрацію та їх відповідність вимогам на основі умов прийнятності. Після цієї первинної перевірки секретаріат класифікує заявки на групи схожих заявок.
- Другий крок: Остаточне рішення про те, реєструвати чи не реєструвати заяву в Реєстрі, прийматиме Рада з питань реєстрації актів цивільного стану.

в) Що відбувається після розгляду заяви потерпілого?

- ❖ Випадок 1: Якщо заява зареєстрована: Заява слугуватиме підтримкою та доказом для майбутнього міжнародного компенсаційного механізму, який дозволить відшкодування особам, зареєстрованим у Реєстрі.
- ❖ Випадок 2: Якщо запит не зареєстрований:
 - У разі, якщо один або кілька критеріїв не виконуються:**
 - Прохання відхиляється з упередженням: жертва не зможе зробити нове прохання.
 - Клопотання відхиляється без уточнення: можливість повторної передачі запиту з внесеними виправленнями в докази або інформацію.
 - У тому випадку, якщо всі критерії дотримані:**
 - Запит повертається до Секретаріату: мета полягає в тому, щоб додати до запиту інформацію та докази

II- Відшкодування збитків за воєнні злочини, заподіяні майну:

У цій частині:

- Визначення воєнних злочинів.
- Список осіб, які охороняються Женевськими конвенціями.
- Перелік діянь, що становлять воєнні злочини проти власності.
- Проведення в Міжнародному кримінальному суді.

✦ **Що таке воєнний злочин?** Воєнний злочин – це порушення міжнародного права під час збройного конфлікту. Такі злочини можуть бути:

- a) вчинені проти осіб, які потребують особливого захисту або не беруть безпосередньої участі у воєнних діях.
- b) вчинені проти людей, які надають гуманітарну допомогу або учасників миротворчих операцій.
- c) вчинені проти майна чи проти власників спеціальних прав.
- d) використання заборонених методів і засобів ведення війни.

Ці воєнні злочини караються Міжнародним кримінальним судом відповідно до Римського статуту, зокрема за статтею 8, яка надає йому кримінальну юрисдикцію

✦ **Як можна виплатити компенсацію за воєнні злочини, які спричинили пошкодження майна?**

- 4) Перевірте статус потерпілого: чи є він особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року: (A)
- 5) Перевірте, чи завдана шкода будь-якими діями, пов'язаними зі статусом потерпілого: (B)
- 6) Передати справу до Міжнародного кримінального суду для отримання відшкодування: у разі, якщо характер дій, що спричинили шкоду, відповідають статусу потерпілого: (C)

А) У якому випадку потерпілий вважається особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року?

- ✓ Потерпілий – цивільна особа, яка потрапила у владу протилежної сторони.
- ✓ Потерпілий є співробітником служби гуманітарної або медичної допомоги.
- ✓ Потерпілий – військовополонений.
- ✓ Потерпілий - поранений або хворий військовослужбовець в польових умовах або в морі.

Б) У чому полягають воєнні злочини проти власності?

- ❖ Випадок 1: Якщо жертвою є особа, яка підпадає під дію Женевських конвенцій, а злочинець умисно націлився на її активи, знаючи, що ці фізичні активи підпадають під особливий захист.

Воєнні злочини	Склад злочину
Знищення та привласнення майна	Незаконне, безглузде та значне за обсягами знищення чи привласнення майна, що не викликане воєнною необхідністю. Такі дії вважаються злочином відповідно до Женевських конвенцій 1949 року.
Напад на майно або осіб, які використовували розпізнавальні знаки, передбачені Женевськими конвенціями	Зловмисник умисно здійснив атаку на медичні будівлі, обладнання чи транспортні засоби, а також на особовий склад, який використовував розпізнавальні знаки, передбачені Женевськими конвенціями 1949 року.
Цілеспрямоване завдання ударів по персоналу, об'єктам, матеріалам, підрозділам чи транспортним засобам, задіяним у наданні	Зловмисник умисно націлився на ці активи, знаючи, що ці фізичні активи мають особливий захист.

гуманітарної допомоги чи місії по підтриманню миру відповідно до Статуту ООН, поки вони мають право на захист, яким користуються цивільні особи чи цивільні об'єкти за міжнародним правом збройних конфліктів.	
--	--

Випадок 2: Якщо потерпілий не є особою, захищеною Женевськими конвенціями

Воєнні злочини	Воєнні злочини
Умисний напад на цивільні об'єкти, тобто об'єкти, які не є воєнними цілями	Зловмисник умисно атакував цивільні об'єкти (будинок, квартиру, житло) без військових цілей.
Умисний цілеспрямований напад на цивільне населення чи окремих цивільних осіб, які не беруть безпосередньої участі у воєнних діях, що призведе до загибелі цивільного населення, поранення цивільних осіб, пошкодження цивільних об'єктів або широкомасштабної, довготривалої та серйозної шкоди	Зловмисник здійснив умисний напад на ці об'єкти, знаючи, що це завдасть випадкової шкоди майну.

природному середовищу, яка буде явно надмірною по відношенню до загальної конкретної та прямої очікуваної військової переваги	
Напад на незахищені та такі, що не є воєнними цілями, міста, села, жилі приміщення чи будівлі чи їх обстріл із застосування будь-яких засобів	Зловмисник здійснив напад або бомбардував будь-яким способом міста, села, житлові будинки або будівлі, які не є військовими цілями.
Посягання на майно, що охороняється	Зловмисник умисно завдав ударів по будівлях, що мають релігійне, освітнє, культурне, наукове чи благодійне призначення, історичним пам'яткам, госпіталях та місцях зосередження хворих та поранених, за умови, що вони не є воєнними цілями.
Знищення або захоплення майна противника	Зловмисник знищив або захопив певне майно, яке було власністю ворога і яке було захищене від знищення або захоплення міжнародним правом збройних конфліктів, за винятком випадків, коли таке знищення або захоплення було б імперативно необхідним для потреб війни.
Пограбування міста чи населеного пункту, навіть, якщо він захоплений штурмом	Зловмисник привласнив якесь майно і мав намір позбавити власника майна і привласнити його в приватних або особистих цілях. Це привласнення було здійснено без згоди власника.

С) Що робити, якщо потерпілий постраждав від одного чи кількох воєнних злочинів проти свого майна?

1-й крок: Заповнити заяву за допомогою представника потерпілих у неурядовій організації. Організація F.U.V.I. визначила мережу делегатів до потерпілих по всій Україні. Контактні дані: веб-сайт: fuvi.org

2-й крок: Передати заяву до адвоката, уповноваженого представляти інтереси потерпілих у Міжнародному кримінальному суді, через представника потерпілих.

3-й крок: Опрацювати та направити справу потерпілого до Міжнародного кримінального суду через адвоката, уповноваженого представляти інтереси потерпілих у Міжнародному кримінальному суді, з метою засудження винних у цих діях та отримання відшкодування.

Крок 4: Подача позову про компенсацію до Фонду компенсації постраждалим для отримання компенсації збитків, завданих воєнними злочинами. Слід зазначити, що ця компенсація має бути конкретно обґрунтованою та підлягатиме конкретному правовому провадженню Міжнародного кримінального суду. Ця компенсація може бути кумулятивною, разом з компенсацією, отриманою програмою «Відновлення та Реєстром збитків для України»

Частина друга: Шкода, заподіяна людям

Відшкодування збитків за воєнні злочини та злочини проти людяності.

У цій частині:

- Визначення воєнних злочинів та злочинів проти людяності.
- Категорії осіб, які охороняються Женевськими конвенціями.
- Перелік діянь, що становлять воєнні злочини проти особи та злочини проти людяності.
- Проведення в Міжнародному кримінальному суді.

✦ **Що таке воєнний злочин?** Воєнний злочин є порушенням міжнародного права під час збройного конфлікту, такі злочини можуть бути: а) вчинені проти осіб, які потребують особливого захисту або не беруть безпосередньої участі у воєнних діях; б) вчинені проти людей, які надають гуманітарну допомогу або учасників миротворчих операцій, в) вчинені проти майнових та інших прав, (г) використовують заборонені методи та засоби ведення війни.

Ці воєнні злочини караються в Міжнародному кримінальному суді Римським статутом у його статті 8, яка надає кримінальну юрисдикцію у зв'язку з цим.

✦ **Що таке злочини проти людяності?** Злочини проти людяності визначаються статтею 7 Римського статуту як будь-яке з діянь, які вчиняються в рамках широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти будь-якого цивільного населення, і такий напад вчиняється усвідомлено. Тому ці злочини також підлягають юрисдикції Міжнародного кримінального суду.

✦ **Як я можу отримати компенсацію за воєнні злочини, які завдали шкоди людям та/або злочини проти людяності?**

- 4) Перевірити статус потерпілого: чи є він особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року: (А)
- 5) Перевірити, чи завдана шкода належить до переліку дій, що підлягають статусу потерпілого: Б) і В)

- 6) Передати заяву до Міжнародного кримінального суду для відшкодування збитків: у разі, якщо характер діяння, що спричинило збитки, відповідає статусу потерпілого: (D)

А) Чи є потерпілий особою, захищеною Женевськими конвенціями 1949 року?

- ✓ Потерпілий – цивільна особа, яка потрапила у владу протилежної сторони.
- ✓ Потерпілий є співробітником служби гуманітарної або медичної допомоги.
- ✓ Потерпілий – військовополонений.
- ✓ Потерпілий - поранений або хворий військовослужбовець збройних сил в польових умовах або на морі.

Б) Які воєнні злочини завдають шкоди людям?

Випадок 1: Якщо потерпілим є особа, яка перебуває під захистом Женевських конвенцій:

Воєнні злочини	Склад злочину
Умисне вбивство	Зловмисник умисно вбив одну або кілька осіб, знаючи, що вони захищені Женевськими конвенціями.
Катування	Зловмисник заподіяв сильний біль або страждання, фізичні чи душевні, щоб отримати зізнання, покарати, залякати, примусити або з будь-якої іншої причини, заснованої на будь-якій формі дискримінації, добровільно і знаючи, що ці особи захищені Женевськими конвенціями.
Нелюдське поведіння	Зловмисник умисне заподіяв сильних страждань або тяжких тілесних ушкоджень чи шкоди здоров'ю, усвідомлюючи, що особи, яким заподіяна шкода, захищені Женевськими конвенціями.

Біологічні експерименти	Зловмисник піддав одну або більше осіб біологічному експерименту без терапевтичних або медичних цілей, заподіявши шкоду їхньому фізичному або психічному здоров'ю усвідомлюючи, що особи, яким заподіяна шкода, захищені Женевськими конвенціями.
Умисне заподіяння сильних страждань або тяжких тілесних ушкоджень чи шкоди здоров'ю	Зловмисник завдав великого фізичного болю або душевних страждань, умисно заподіяв шкоду фізичній недоторканності або здоров'ю однієї або декількох осіб, знаючи, що такі особи захищені Женевськими конвенціями.
Примушення військовополоненого або іншої особи, що перебуває під захистом, до служби у збройних силах ворожої держави	Зловмисник примушував одну або кілька осіб діями або погрозами брати участь у військових операціях проти країни або збройних сил країни, громадянами якої вони були, знаючи, що вони захищені Женевськими конвенціями.
Порушення права на справедливий суд	Зловмисник відмовив одній або кільком особам у праві на справедливий і неупереджений судовий розгляд, відмовив їм у судових гарантіях, знаючи, що вони захищені Женевськими конвенціями.
Депортація або незаконне переміщення	Зловмисник перемістив одну або кілька осіб в іншу державу або інше місце, знаючи, що вони захищені Женевськими конвенціями.
Незаконне позбавлення волі	Зловмисник тримав під вартою одну або більше осіб у визначеному місці, знаючи, що вони захищені Женевськими конвенціями.
Захоплення заручників	Зловмисник захоплював, затримував або іншим чином погрожував особам смертю чи каліцтвом або затриманням і мав на меті змусити державу, міжнародну організацію

	чи інших діяти або утриматися від дій, поставивши такі дії в залежність від безпеки заручників, знаючи, що такі особи захищені Женевськими конвенціями.
Умисне каліцтво	Зловмисник умисне покалічив одну або більше осіб, які перебували під його контролем, спотворив їх чи завдав непоправної шкоди їх здоров'ю, допустив видалення органів або придатків, знаючи, що ці особи захищені Женевськими конвенціями.
Медичні або наукові експерименти	Зловмисник здійснював над особами, які перебувають під його владою, медичні чи наукові експерименти будь-якого характеру, що не обґрунтовані необхідністю медичного, стоматологічного або лікарняного лікування особи і здійснюються не в її інтересах та які призводять до смерті або серйозно загрожують здоров'ю такої особи чи осіб. Зловмисник знав, що ці особи перебувають під захистом Женевських конвенцій.
Використання живого щита	Зловмисник перемістив одного чи кількох цивільних осіб або інших осіб, які перебувають під захистом міжнародного права збройних конфліктів, щоб скористатися їх місцезнаходженням. Зловмисник мав на меті захистити військові об'єкти від нападу, сприяти чи перешкоджати військовим операціям, прикриваючись живим щитом.
Напад на особовий склад або майно, що використовується в гуманітарній або миротвірчій місії	Зловмисник умисне спрямував напади на персонал, об'єкти, матеріали, підрозділи або транспортні засоби, задіяні в наданні гуманітарної допомоги чи в місії з підтримання миру відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, доки вони мають

	право на захист, яким користуються цивільні особи або цивільні об'єкти згідно з міжнародним правом збройних конфліктів.
Напад на майно або осіб з використанням розпізнавальних знаків, передбачених Женевськими конвенціями	Зловмисник умисне спрямував напади на будівлі, матеріали, медичні установи й транспортні засоби, а також на персонал, що використовує згідно з міжнародним правом розпізнавальні емблеми, передбачені Женевськими конвенціями.

❖ Випадок 2: Якщо потерпілий не є особою, захищеною Женевськими конвенціями.

Воєнні злочини	Склад злочину
Напади на цивільне населення, яке не бере безпосередньої участі в бойових діях	Зловмисник умисне спрямував напади на цивільне населення як таке або на окремих цивільних осіб, що не беруть безпосередньої участі у воєнних діях.
Напад, що спричинив випадкову загибель людей, травми та надмірні пошкодження	Зловмисник здійснив умисний напад з усвідомленням того, що такий напад призведе до випадкової загибелі чи поранення цивільних осіб або заподіє шкоди цивільним об'єктам чи масштабної, довготривалої та серйозної шкоди навколишньому природному середовищу, яка буде явно надмірною в порівнянні з конкретною та безпосередньо очікуваною загальною військовою перевагою.
Вбивство або поранення людини, коли активні бойові дії не велися	Зловмисник убив одного або кількох осіб, які, склавши зброю або не маючи більше засобів для самооборони, беззастережно здалися в полон.
Переміщення, прямо чи опосередковано, окупаційною державою частини її цивільного населення на окуповану нею територію.	

Депортація або переміщення в межах або за межі окупованої території всього або частини населення цієї території.	
Умисне вбивство або поранення осіб, що належать до ворожої нації чи армії	Зловмисник змусив людину повірити, що вона матиме право на захист, визнаний міжнародним правом, а потім убив її.
Заперечення права на існування групи осіб	Зловмисник оголосив або розпорядився, щоб не було тих, хто вижив, з метою загрожувати супротивнику або для ведення бойових дій, щоб не було тих, хто вижив.
Посягання на людську гідність	Зловмисник піддав одну або кілька осіб принизливому поводженню, настільки жорстокому, що це можна вважати образою гідності, будь то приниження чи образа. Особи, які зазнали приниження, можуть бути полоненими військовими чи цивільними, медичним чи релігійним персоналом, які не брали активної участі у бойових діях.
Згвалтування	Злочинець заволодів тілом особи таким чином, що відбулося проникнення, навіть поверхневе, частини тіла потерпілого статевим органом злочинця, або анального отвору або піхви потерпілого предметом або будь-якою іншою частиною тіла. Діяння було вчинено із застосуванням сили або із застосуванням погрози силою чи примусу щодо зазначеної особи (осіб) або третіх осіб, наприклад, із погрози насильством, примусом, затриманням, психологічним тиском, зловживанням владою або в умовах примусу, або з використанням неможливості зазначеної особи дати свою вільну згоду.

Сексуальне рабство	Злочинець здійснював право власності на осіб, купуючи, продаваючи, позичаючи або обмінюючи їх, або накладаючи на них аналогічне позбавлення волі з метою примусити їх до вчинення дії або дій сексуального характеру.
Примусова проституція	Особа, яка вчинила злочин, спонукала одну або більше осіб до вчинення одного чи кількох дій сексуального характеру шляхом застосування сили чи примусу до зазначеної особи чи осіб чи третіх осіб, наприклад, застосовуючи погрозу насильства, примусу, затримання, психологічним тиском, зловживанням владою або за допомогою примусового середовища, або скориставшись неможливістю таких осіб дати свою вільну згоду. Злочинець або інша особа отримувала або очікувала отримати грошову чи іншу вигоду в обмін на або у зв'язку з діями сексуального характеру.
Примусова вагітність	Злочинець затримав одну або кілька жінок, які були примусово запліднені з наміром змінити етнічний склад населення або вчинити інші серйозні порушення міжнародного права.
Примусова стерилізація	Зловмисник позбавив одну або кілька осіб біологічної здатності до розмноження. Ці дії не були виправдані медичним або стаціонарним лікуванням відповідної особи або осіб, а також не були здійснені за їхньою вільною згодою.
Будь-яка інша форма сексуального насильства	Винний вчинив діяння сексуального характеру щодо однієї чи кількох осіб або примусив таку особу чи осіб до вчинення такого діяння силою або шляхом застосування погрози силою чи примусу

	щодо такої особи чи осіб чи третіх осіб, наприклад, спричиненого погрозою насильства, примусу, затримання, психологічний тиск, зловживання владою або через примусове середовище, або через неможливість таких осіб дати свою вільну згоду. Ці дії були тяжкими, порівнянними з серйозним порушенням Женевських конвенцій. Злочинцю були відомі фактичні обставини, що трактується як грубе порушення.
Використання живого щита	Зловмисник витіснив або скористався місцезнаходженням одного чи кількох цивільних осіб або інших осіб, які перебувають під захистом міжнародного права збройних конфліктів. Зловмисник мав на меті захистити військовий об'єкт від нападу або прикрити, сприяти чи перешкоджати військовим операціям.
Примушення до служби у збройних силах ворожої держави	Зловмисник примушував одну або кілька осіб діями або під загрозою брати участь у військових діях проти країни або збройних сил країни, громадянами якої вони були.
Умисне використання голодування як методу ведення війни	Зловмисник позбавляв цивільне населення товарів, необхідних для їхнього виживання, і мав намір морити їх голодом як метод ведення війни.
Набір або вербування дітей на військову службу	Зловмисник призивав на військову службу (зареєстрував громадян на військову службу), зарахував (взяв на облік в армії) одну або більше осіб віком до 15 років до національних збройних сил або змусив їх брати активну участь у бойових діях. Зловмисник знав або повинен був знати їх вік.

Відмова у наданні прав громадянам протилежної сторони на справедливий суд	Зловмисник заявив, що права і дії громадян протилежної сторони призупинені або недопустимі в судовому порядку.
Неналежне використання прапора перемир'я (білий прапор)	Зловмисник використав це, щоб симулювати намір вести переговори, коли це не було його наміром і він знав або повинен був знати, що таке використання заборонено. Це використання призвело до смерті або серйозних травм або могло спричинити такі наслідки.
Неналежне використання військового прапора або знаків розрізнення та уніформи противника або Організації Об'єднаних Націй	Зловмисник використовував ці знаки під час нападу, знаючи, що це заборонено. Це використання призвело до смерті або серйозних травм або могло спричинити такі наслідки.
Використання відмітних знаків, передбачених Женевськими конвенціями	Зловмисник використовував ці знаки в бойових цілях, знаючи, що це заборонено. Це використання призвело до смерті або серйозних травм або могло спричинити такі наслідки.
Використання отрути або отруєної зброї	Зловмисник застосував токсичну речовину або зброю, яка виділяє таку речовину при використанні, що може спричинити смерть або серйозну шкоду здоров'ю в звичайному перебігу подій через її токсичні властивості.
Використання заборонених газів, рідин, матеріалів або процесів	Злочинець використовує гази, які можуть спричинити смерть або серйозну шкоду здоров'ю в звичайному перебігу подій через їх токсичні властивості.
Використання заборонених куль	Зловмисник використовував кулі, які легко розгортаються або сплющуються в тілі людини, таких, як кулі з твердою оболонкою,

	яка не повністю покриває осердя або має надрізи, при цьому зловмисник усвідомлював страждання або травми, які ці кулі можуть завдати.
Застосування зброї, боєприпасів і матеріалів або способів ведення бою, зазначених у додатку до Статуту	Зловмисник використовував ці елементи, щоб заподіяти надмірні ушкодження чи непотрібні страждання, елементи, які за своєю суттю є невибірковими - <u>Додатковою умовою є те, що така зброя, снаряди, матеріали та методи ведення війни повинні підпадати під загальну заборону і вони мають бути включені до додатка до цього Статуту (до Статуту ще не додано жодного переліку озброєнь, тому протипіхотні міни не підпадають під дію цього положення).</u> -
Застосування зброї з використанням мікробних або інших біологічних агентів, а також токсинів, незалежно від їх походження або способу виробництва	Зловмисник використовував зброю з використанням організмів (патогенних мікробів або інших), призначених для ослаблення ворожих армій або населення шляхом поширення хвороб, які могли бути смертельними або просто вивести з ладу
Застосування зброї, основним ефектом якої є поранення осколками, які неможливо локалізувати рентгенівськими променями в тілі людини.	
Використання лазерної зброї:	Зловмисник використовував свою спеціально розроблену зброю таким чином, що її єдиною бойовою функцією або однією з бойових функцій було викликати постійну сліпоту (сліпоту) у осіб, зір яких не захищений,

	тобто які дивляться неозброєним оком або носять прилади для корекції зору.
--	--

С) Що є злочинами проти людяності, які завдають шкоди особам (захищеним чи ні)?

Злочини проти людяності	Склад злочину
Вбивство	Зловмисник убив одну або кілька осіб внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
Винищення	Зловмисник убив представників цивільного населення або тих, хто входив до складу цивільного населення, внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.
Поневолення	Зловмисник здійснює повноваження, пов'язані з правом власності на одну або більше осіб, наприклад, шляхом купівлі, продажу, позичання або обміну такої особи або осіб, або шляхом накладення на них аналогічного позбавлення волі в результаті широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
Депортація або насильницьке переміщення населення	Зловмисник примусово депортував або перевів без поважної причини згідно з міжнародним правом одну або більше осіб до іншої держави або місця шляхом вигнання або іншим примусовим способом, поки ці особи законно перебували на території, на якій вони знаходилися, в результаті широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.

Позбавлення волі або інше серйозне позбавлення фізичної свободи	Зловмисник ув'язнив або іншим чином піддав таку особу або осіб серйозному позбавленню їх фізичної свободи, його поведінка була серйозною в розумінні міжнародного права, що стало наслідком широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.
Катування	Зловмисник завдав сильного болю або страждань, фізичних або душевних, одній або кільком особам, які перебували під вартою або під контролем зловмисника, в результаті широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.
Зґвалтування	Зловмисник заволодів тілом особи таким чином, що відбулося проникнення, навіть поверхневе, частини тіла потерпілого статевим органом злочинця, або анального отвору або піхви потерпілого предметом або будь-якою іншою частиною тіла. Діяння було вчинено із застосуванням сили або шляхом застосування погрози силою чи примусу щодо зазначеної особи (осіб) або третіх осіб, наприклад, спричиненого погрозою насильства, примусу, затримання, психологічним тиском, зловживанням владою або в умовах примусу, або шляхом використання нездатності зазначеної особи дати свою вільну згоду. Це результат широкомасштабної або систематичної атаки, спрямованої проти цивільного населення.
Сексуальне рабство	Зловмисник здійснював право власності на осіб, купуючи, продаючи, позичаючи чи обмінюючи їх, або накладаючи на них аналогічне позбавлення волі з метою

	примусити їх до вчинення дії чи дій сексуального характеру внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
Примусова проституція	Особа, яка вчинила злочин, спонукала одну або більше осіб до вчинення одного чи кількох дій сексуального характеру шляхом застосування сили чи примусу до зазначеної особи чи осіб чи третіх осіб, наприклад, спричинених погрозою насильства, примусу, затримання, психологічним тиском, зловживанням владою або за допомогою примусових обставин, або скориставшись неможливістю таких осіб дати свою вільну згоду. Злочинець або інша особа отримувала або очікувала отримати грошову чи іншу вигоду у зв'язку з діями сексуального характеру, що виникли внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
Примусова вагітність	Зловмисник затримав одну або кілька примусово запліднених жінок з наміром змінити етнічний склад населення або вчинити інші серйозні порушення міжнародного права, що виникли в результаті широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.
Примусова стерилізація	Зловмисник позбавив одну або кілька осіб біологічної здатності до розмноження. Ці дії не були виправдані медичними показниками або лікуванням відповідної особи або осіб, а також не були здійснені за їхньою вільною згодою внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.

Будь-яка форма сексуального насильства	інша Зловмисник вчинив діяння сексуального характеру щодо однієї чи кількох осіб або примусив таку особу чи осіб до вчинення такого діяння силою або шляхом застосування погрози силою чи примусу щодо такої особи чи осіб чи третіх осіб, наприклад, спричиненого погрозою насильства, примусу, затримання, психологічний тиск, зловживання владою або через примусові обставини, або через неможливість таких осіб дати свою вільну згоду. Такі дії вважаються грубим порушенням Женевських конвенцій. Зловмиснику було відомо про фактичні обставини, що засвідчують умисні наміри, і спричинено широкомасштабним або систематичним нападом на цивільне населення.
Переслідування	Зловмисник переслідує одну або більше осіб, що належать до будь-якої ідентифікованої групи чи колективу, за політичними, расовими, національними, етнічними, культурними, релігійними, гендерними ознаками або за іншими критеріями, загальновизнаними неприпустимими згідно з міжнародним правом, внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення.
Насильницькі зникнення людей	Зловмисник заарештував, затримав або викрав одну чи кілька осіб або відмовився визнати, що вони були заарештовані або викрадені. Це діяння було здійснено з дозволу, підтримки чи мовчазної згоди держави чи політичної організації внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.

Злочини апартеїду	Зловмисник вчинив негуманний акт проти особи або осіб, подібний до викладених вище, який був частиною інституціоналізованого режиму систематичного гноблення та домінування расової групи проти іншої расової групи чи груп і мав на меті зберегти цей режим внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
Інші нелюдські дії	Злочинець завдав тяжких страждань або серйозної шкоди тілу, фізичному чи психічному здоров'ю своїх жертв, як зазначено вище, внаслідок широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.

Г) Що робити, якщо потерпілий став жертвою воєнного злочину або злочину проти людяності?

1-й крок: Заповнити заяву за допомогою представника потерпілих у неурядовій організації. Організація F.U.V.I. визначила мережу делегатів для потерпілих по всій Україні. Її веб-сайт: fuvi.org

2-й крок: Передати заяву до адвоката, уповноваженого представляти інтереси потерпілого у Міжнародному кримінальному суді, через представників.

3-й крок: Опрацювати та направити справу потерпілого до Міжнародного кримінального суду через адвоката з метою засудження винних у цих діях та отримання відшкодування.

Крок 4: Подати позов про компенсацію до Фонду компенсації постраждалим для отримання компенсації збитків, завданих воєнними злочинами. Слід зазначити, що ця компенсація має бути конкретно обґрунтованою та підлягатиме конкретному правовому провадженню Міжнародного кримінального суду. Ця компенсація

може бути кумулятивною з компенсацією, отриманою програмою
«Відновлення та Реєстром збитків для України».

Annexe, Annex, Додатки:

1.FR : Résolution ES-11/5. Adoptée par l'Assemblée générale le 14 novembre 2022 : « Aggression contre l'Ukraine : recours et réparation ».

1. EN: Resolution ES-11/5. Adopted by the General Assembly on 14 November 2022: "Aggression against Ukraine: remedies and reparations".

1. UK : Резолюція ЕС-11/5. Ухвалена Генеральною Асамблеєю 14 листопада 2022 року: «Агресія проти України: засоби правового захисту та репарації».

2. FR : Statut du Registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine - Annexe à la Résolution établissant l'Accord partiel élargi sur le registre des dommages causés par l'agression de la Fédération de Russie contre l'Ukraine, Résolution CM/Res(2023)3, Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, 12 mai 2023.

2. EN: Statute of the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine - Annex to the Resolution Establishing the Enlarged Partial Agreement on the Register of Damage Caused by the Aggression of the Russian Federation against Ukraine, Resolution CM/Res(2023)3, Committee of Ministers of Council of Europe, 12 May 2023.

2. UK : Статут Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України - Додаток до Резолюції CM/Res(2023)3

3. FR : Liste des banques partenaires au programme eRecovery.

3. EN: List of partner banks in the eRecovery program.

3. UK : Перелік банків-партнерів у програмі «Відновлення».

4. EN: "Submitting a claim to the register", Register of Damage for Ukraine, Council of Europe.

5. EN: "The Register now and in the near future", Damage Register for Ukraine, Council of Europe.

6.FR : « Catégories de demandes d'indemnisation admissibles pour l'inscription au registre », Registre des dommages pour l'Ukraine, Conseil de l'Europe

6. EN: "Categories of Claims Eligible for Inclusion in the Register", Register of Damage for Ukraine, Council of Europe.
6. UK: «Категорії заяв, що підлягають включенню до Реєстру», Реєстр збитків для України, Рада Європи.
7. FR : « Formulaire de demande d'indemnisation : Catégorie de demandes A3.1 dommages ou destruction de biens immobiliers résidentiels », Registre des dommages pour l'Ukraine, Conseil de l'Europe.
- 7.EN: "Claim Form: Claim Category A3.1 Damage or Destruction of Residential Real Estate", Register of Damages for Ukraine, Council of Europe.
7. UK: «Форма заяви: категорія заяв А3.1 Пошкодження або знищення житлового нерухомого майна», Реєстр збитків для України, Рада Європи.
8. FR : Eléments des crimes, Cour pénale internationale, 2013.
8. EN: Elements of Crimes, International Criminal Court, 2013
8. UK: Елементи злочинів, Міжнародний Кримінальний Суд, 2013